

Ηλεκτρονικές πληρωμές στην Ελλάδα κατά τη διάρκεια της πανδημίας

Κύρια ευρήματα

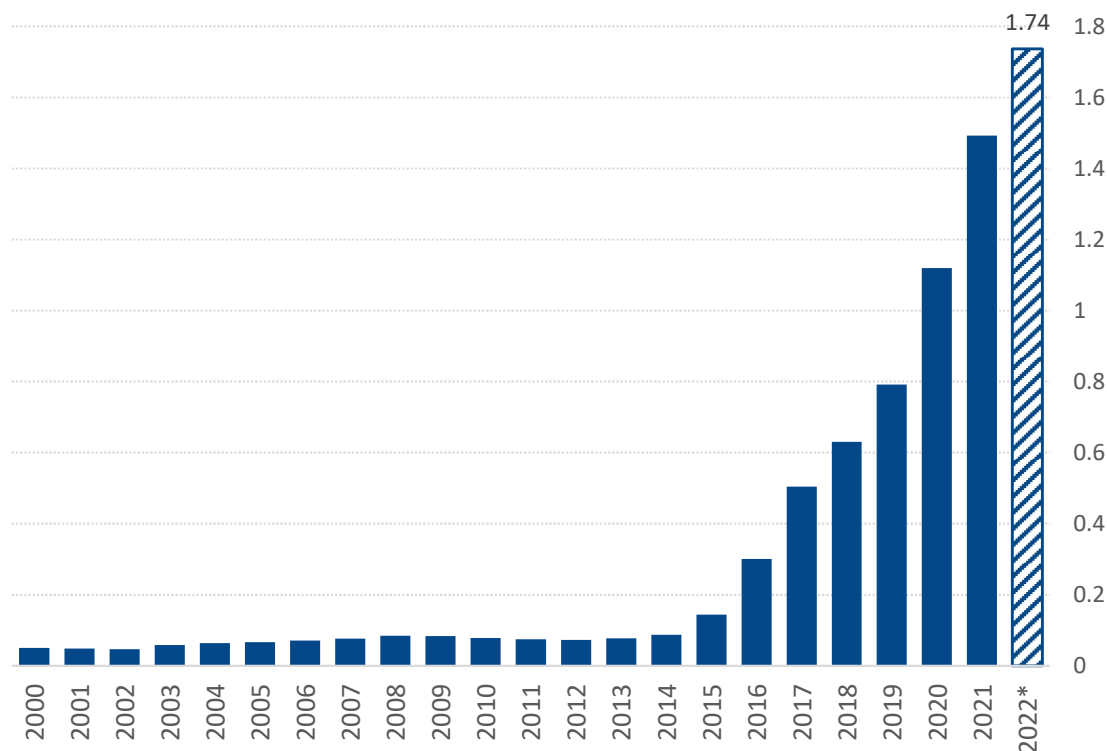
Απρίλιος 2023

Περιεχόμενα

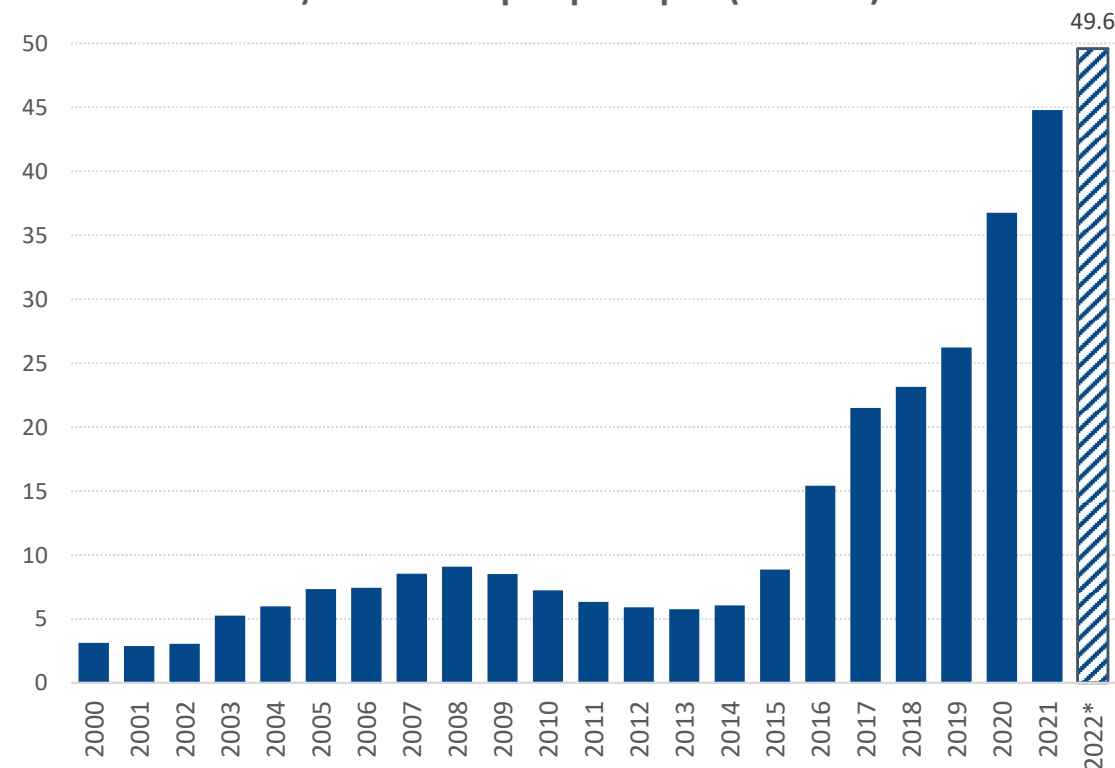
- Πλαίσιο και σκοπός
- Περιγραφικά στατιστικά
- Ποσοτικά ευρήματα
- Συμπεράσματα και προτάσεις

Η χρήση καρτών πληρωμών στην Ελλάδα έχει εκτοξευθεί μετά το 2015...

Αριθμός συναλλαγών με κάρτα (δισεκ.)

Αξία συναλλαγών με κάρτα (€ δισεκ.)

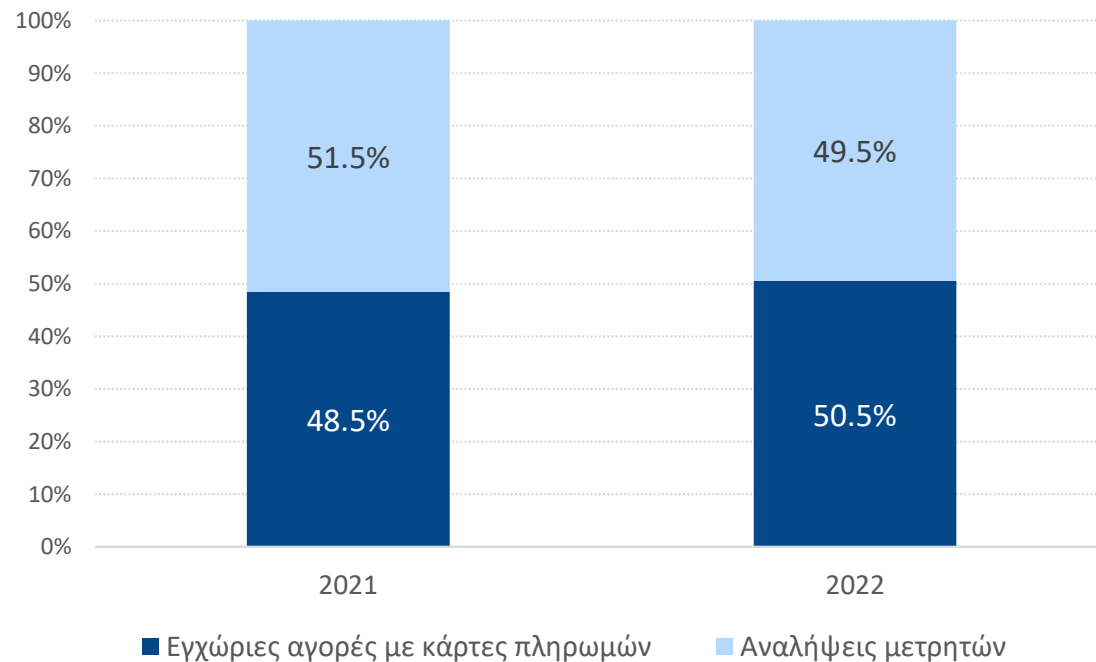

Πηγή: ΕΚΤ, ΕΕΤ Επεξεργασία στοιχείων: IOBE. Σημείωση: Τα στοιχεία αφορούν εγχώριες κάρτες. Τα στοιχεία για το 2022 είναι προσωρινά και προέρχονται από την Ελληνική Ένωση Τραπεζών (ΕΕΤ).

... από 12 φορές αναφορικά με τον αριθμό συναλλαγών και κατά περισσότερες από 5 φορές αναφορικά με την αξία συναλλαγών.

Η συνολική αξία εγχώριων συναλλαγών με ελληνικές κάρτες ξεπέρασε την αξία αναλήψεων μετρητών για πρώτη φορά το 2022...

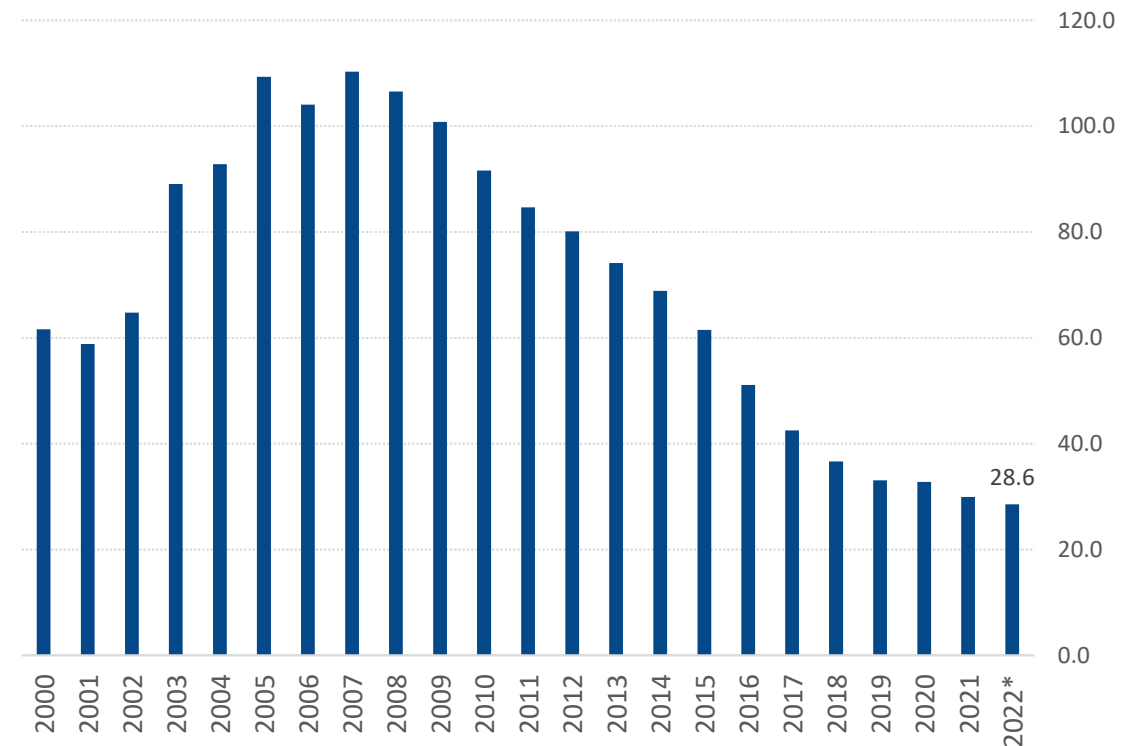
Μερίδια επί συνολικής αξίας εγχώριων συναλλαγών (μετρητά έναντι καρτών πληρωμών)

Πηγή: Ελληνική Ένωση Τραπεζών (ΕΕΤ). Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

Σημείωση: Τα στοιχεία αφορούν εγχώριες κάρτες. Η αξία συναλλαγών αφορά εγχώριες πληρωμές, καθώς και εγχώριες αναλήψεις μετρητών με κάρτες που έχουν εκδοθεί στην Ελλάδα.

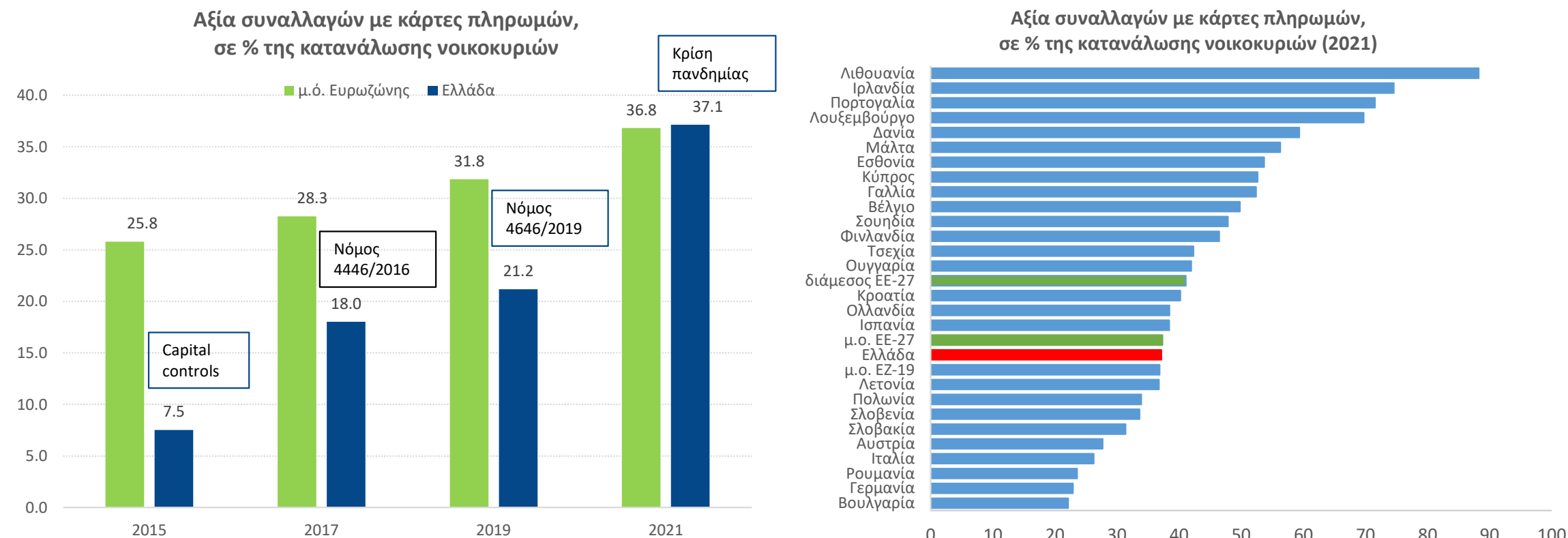
Μέση αξία συναλλαγών με κάρτες πληρωμών (σε €)

Πηγή: ΕΚΤ, ΕΕΤ Επεξεργασία στοιχείων: IOBE. Σημείωση: Τα στοιχεία αφορούν εγχώριες κάρτες. Τα στοιχεία για το 2022 είναι προσωρινά και πηγάζουν από την Ελληνική Ένωση Τραπεζών (ΕΕΤ).

... ενώ η χρήση καρτών επεκτείνεται σε μικρότερης αξίας συναλλαγές, όπως καταγράφεται από τη συνεχιζόμενα πτωτική πορεία της μέσης αξίας συναλλαγών, παρά τις έντονες πληθωριστικές πιέσεις το 2022.

Η χρήση καρτών πληρωμών στην Ελλάδα αναλογικά με την ιδιωτική κατανάλωση, έχει συγκλίνει με τον μ.ό. της Ευρωζώνης το 2021...

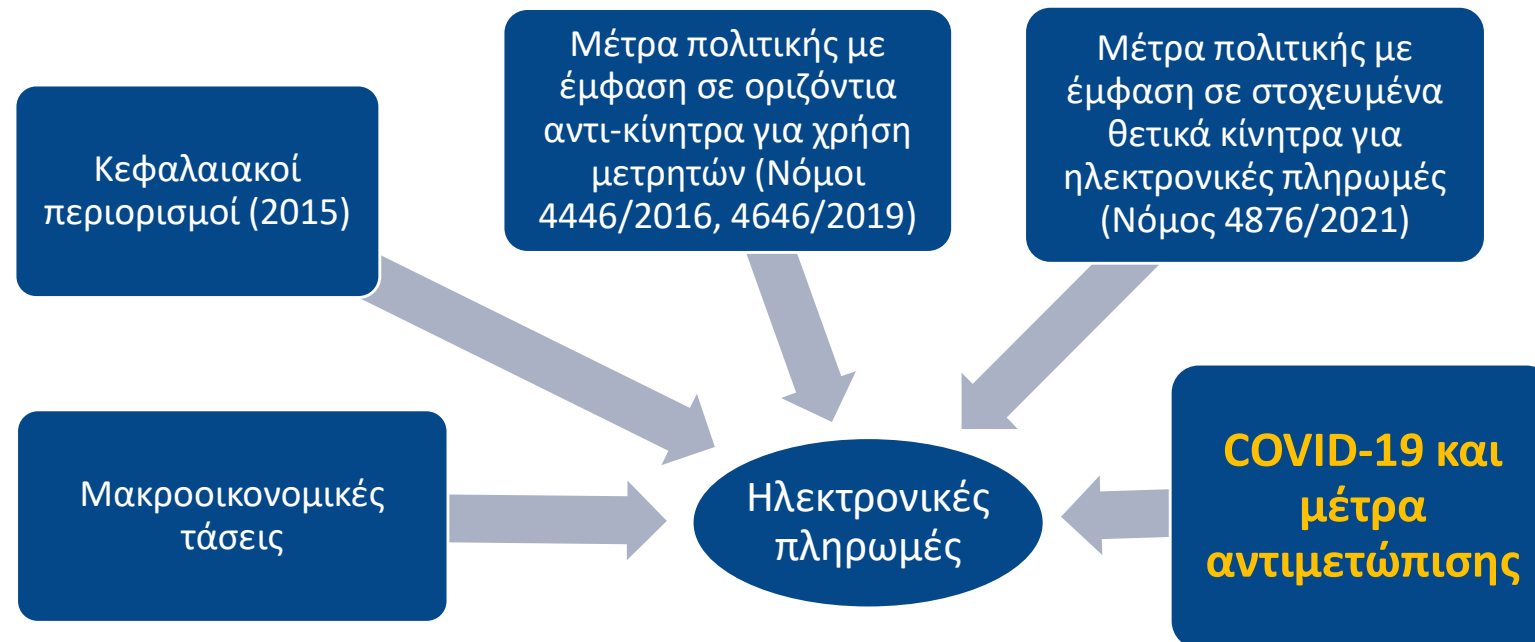

Πηγή: EKT, Eurostat. Επεξεργασία στοιχείων: IOBE. Σημείωση: Τα στοιχεία αφορούν κάρτες που έχουν εκδοθεί στην εκάστοτε χώρα.

...για πρώτη φορά διαχρονικά. Ωστόσο, παραμένει μόλις στην 18^η θέση μεταξύ των χωρών της ΕΕ. Επιπλέον, το IOBE (2021) δείχνει ότι η χρήση είναι χαμηλή σε επιμέρους συναλλαγές, όπως στις υπηρεσίες.

Μέτρα πολιτικής και κοινωνικοοικονομικές εξελίξεις έχουν επηρεάσει το βαθμό χρήσης ηλεκτρονικών πληρωμών στην Ελλάδα από το 2015

Σκοπός: Να αναδειχθεί η επίδραση της κρίσης πανδημίας στις ηλεκτρονικές πληρωμές στην Ελλάδα

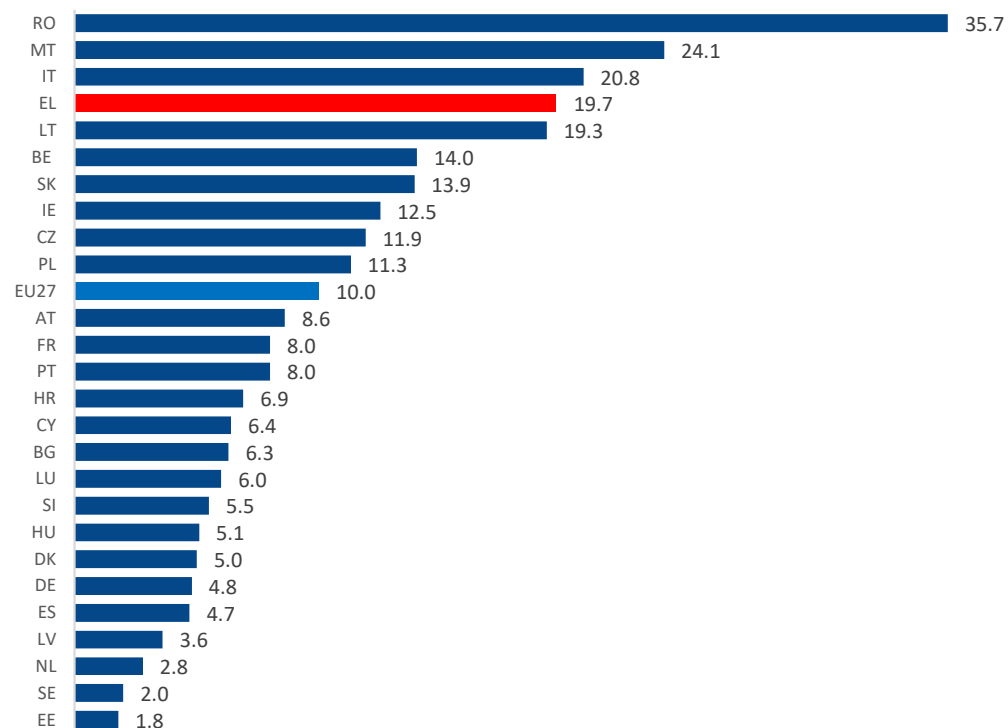

Επικεντρωνόμαστε σε ένα αντιπροσωπευτικό μέσο ηλεκτρονικών πληρωμών, τη χρήση καρτών, τόσο χωρίς όσο και με φυσική παρουσία

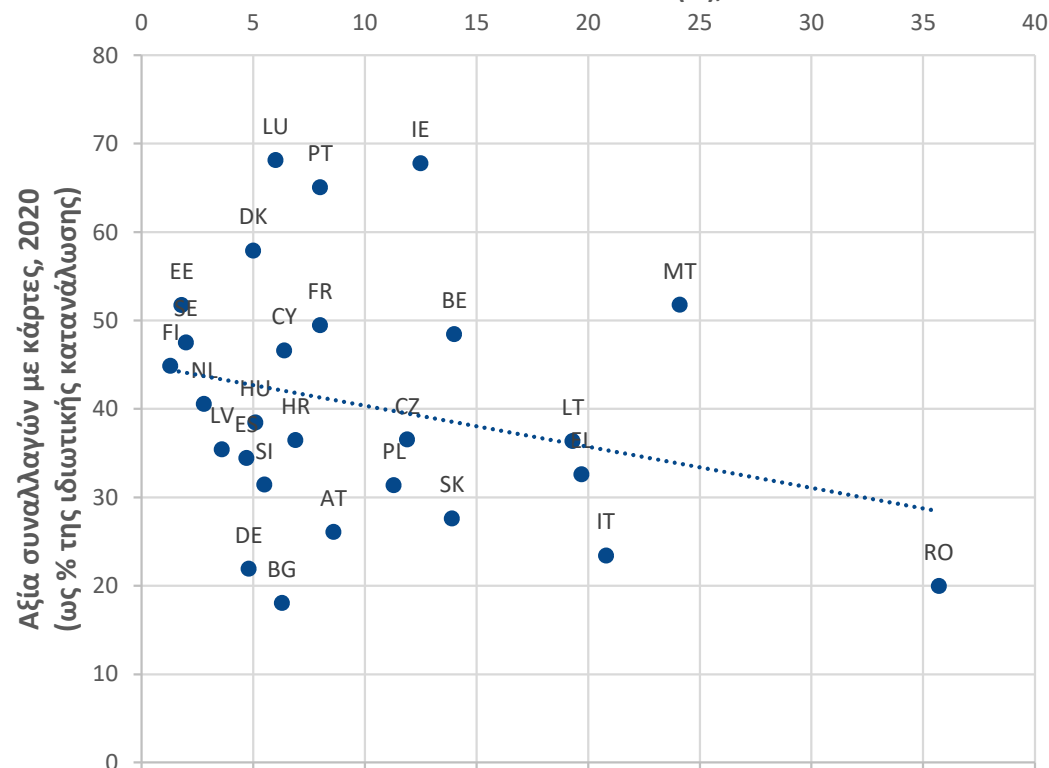
**Η επίδραση της πανδημίας έχει μόνιμα ή προσωρινά χαρακτηριστικά;
Διαφοροποιήθηκε μεταξύ τύπων πληρωμών και κλάδων;**

Γιατί είναι κομβικό να ενισχυθούν περαιτέρω οι ηλεκτρονικές πληρωμές?

«Κενό» εσόδων ΦΠΑ (%), 2020

«Κενό» εσόδων ΦΠΑ (%), 2020

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την εκτίμηση «κενού» ΦΠΑ, ΕΚΤ, Eurostat, Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

- Παρά την πρόσφατη βελτίωση, στην Ελλάδα καταγράφεται ένα από τα υψηλότερα «κενά ΦΠΑ» στην ΕΕ.
- Η υψηλότερη χρήση ηλεκτρονικών πληρωμών σχετίζεται με χαμηλότερο «κενό ΦΠΑ» ανά την Ευρώπη.
- Η εξάπλωση των ηλεκτρονικών πληρωμών στην Ελλάδα έχει σημαντικά θετική επίδραση στα φορολογικά έσοδα (IOBE 2015, 2018, 2021, ΤτΕ 2017)

Περιεχόμενα

- Πλαίσιο και σκοπός
- **Περιγραφικά στατιστικά**
- Ποσοτικά ευρήματα
- Συμπεράσματα και προτάσεις

Στοιχεία για κάρτες την περίοδο της πανδημίας

- Μηνιαία στοιχεία για συναλλαγές με εγχώριες κάρτες πληρωμών την περίοδο Ιαν. 2019- Ιούν. 2022, προερχόμενα από μία εκ των δύο μεγαλύτερων εταιρειών καρτών πληρωμών.
- Αριθμός και αξία συναλλαγών, ανά κλάδο (MCC), προϊόν (πιστωτικές, χρεωστικές, προπληρωμένες) και κανάλι (με/χωρίς φυσική παρουσία)
- Ο δείκτης του αριθμού και της αξίας συναλλαγών με κάρτα έχει ως αναφορά τον Ιούλιο του 2019, πριν την κρίση πανδημίας (Ιούλιος 2019=1)
- Κατασκευάζεται δείκτης της μέσης αξίας συναλλαγής με κάρτα, διαιρώντας τον δείκτη της αξίας προς τον δείκτη του αριθμού συναλλαγών
- Πηγή: Mastercard, Εκτιμήσεις IOBE για το σύνολο της αγοράς

Δύο κανάλια πληρωμών με κάρτα

Σύνολο

Πώς η πανδημία επηρέασε συνολικά τις πληρωμές με κάρτα;

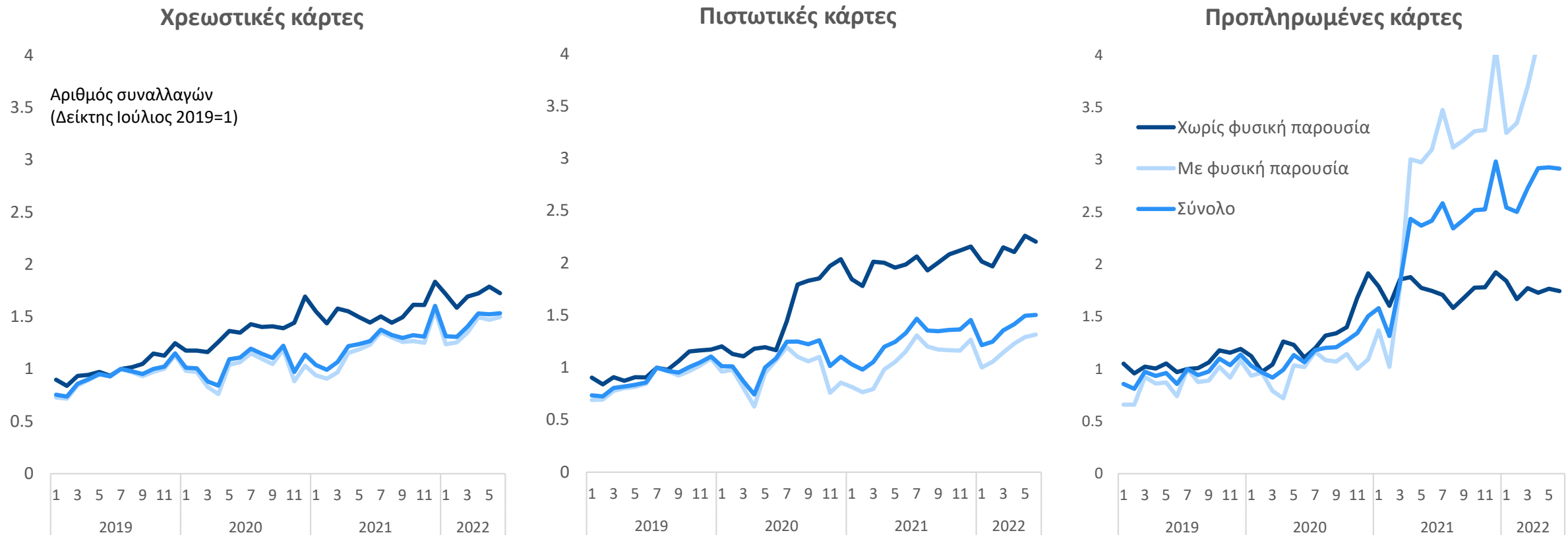
Με φυσική παρουσία

Σε ποιο βαθμό επλήγησαν οι πληρωμές με φυσική παρουσία;

Χωρίς φυσική παρουσία

Πόσο αυξήθηκαν οι εξ αποστάσεως πληρωμές;

Οι πληρωμές με κάρτα την περίοδο της πανδημίας κατέγραψαν ανοδική πορεία για όλους τους τύπους καρτών

Πηγή: Mastercard, τα στοιχεία αφορούν μέρος της εγχώριας αγοράς καρτών στην Ελλάδα. Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

- Οι εξ αποστάσεως πληρωμές με χρεωστικές και πιστωτικές κάρτες αυξήθηκαν κατά περισσότερο από 70% και 100% αντίστοιχα, συγκριτικά με την περίοδο προ-πανδημίας.
- Οι συναλλαγές με προπληρωμένες κάρτες αυξήθηκαν μετά τον Μάρτιο του 2021, πιθανά λόγω σύνδεσής τους με δημόσιες παροχές.

Στοιχεία για μεταβλητές ελέγχου

- Μηνιαία στοιχεία Ιαν. 2019- Ιούν. 2022
- Μάκρο μεταβλητές ελέγχου: Δείκτες κύκλου εργασιών και όγκου στο λιανικό εμπόριο για την αξία και τον αριθμό συναλλαγών με κάρτα, αντίστοιχα
- Έλεγχος για τον βαθμό έντασης των περιοριστικών μέτρων έναντι εξάπλωσης της πανδημίας
 - Μεταβολή (%) δείκτη παραμονής στο σπίτι σε σχέση με περίοδο βάσης (διάμεσος τιμή κατά την περίοδο 3/1/2020-6/2/2020). Πηγή: Google Mobility Trends
 - Τίθεται ίσος με 0 για την προ-πανδημίας περίοδο και για περιόδους όπου αποκτά αρνητική τιμή, έτσι ώστε να μην επηρεάζεται από εποχικότητα (συντηρητική προσέγγιση). Υψηλότερες τιμές του δείκτη αντανακλούν υψηλότερης έντασης περιορισμούς.
- Πηγές: ΕΛΣΤΑΤ, Google Mobility Trends

Δύο διαστάσεις ελέγχου

Μακροοικονομικές τάσεις

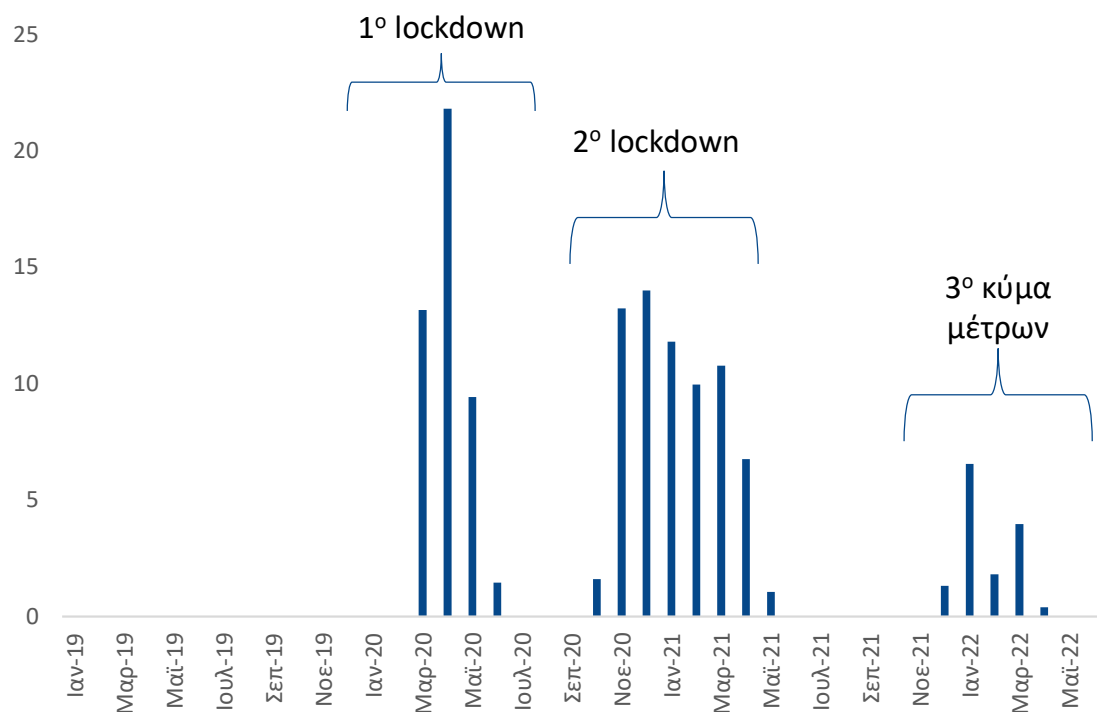
Έλεγχος για τις
διακυμάνσεις του
οικονομικού κύκλου

Μέτρα κατά της πανδημίας

Πώς η ένταση των
περιοριστικών
μέτρων επηρέασε τις
πληρωμές με κάρτες;

Οι μεταβλητές ελέγχου αντικατοπτρίζουν την ένταση της πανδημίας και τις μακροοικονομικές τάσεις

Ένταση περιορισμών στις μετακινήσεις λόγω COVID19
(Δείκτης 0 = κανένας περιορισμός)

Πηγή: Google Mobility Trends. Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

Λιανικό εμπόριο

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ. Σημείωση: Εποχικά διορθωμένοι δείκτες (2015=100).

- Αρνητική συσχέτιση μεταξύ περιορισμών στις μετακινήσεις και δραστηριότητας στο λιανικό εμπόριο
- Σωρευτική αύξηση κατά 24,6% και 11,3% στον κύκλο εργασιών και όγκο λιανικού εμπορίου αντίστοιχα την περίοδο Ιαν. 2019 – Ιούν. 2022

Η χρήση χρεωστικών καρτών με φυσική παρουσία επηρεάστηκε προσωρινά πτωτικά τις περιόδους έντονων περιορισμών στις μετακινήσεις...

Πηγή: Mastercard, τα στοιχεία αφορούν μέρος της εγχώριας αγοράς καρτών στην Ελλάδα. Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

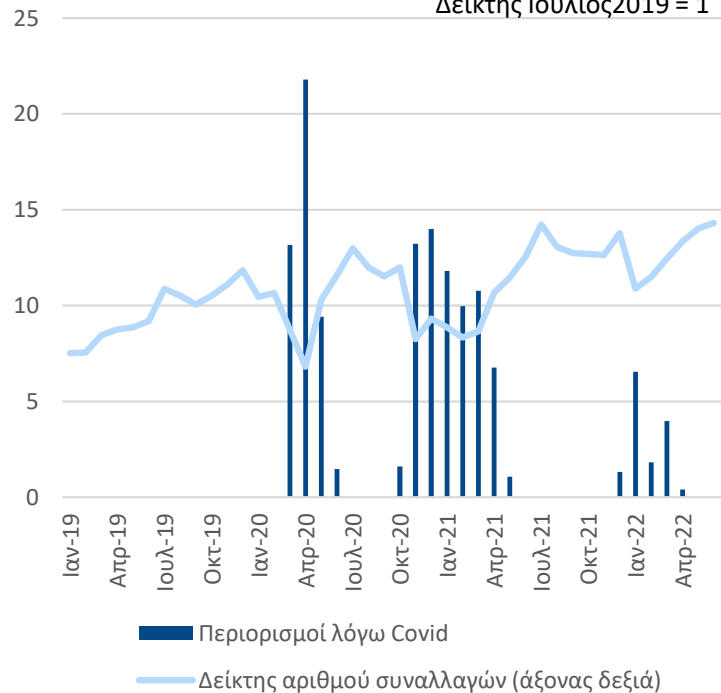
...ενώ αντισταθμίστηκε μερικώς από αύξηση στις εξ αποστάσεως πληρωμές.

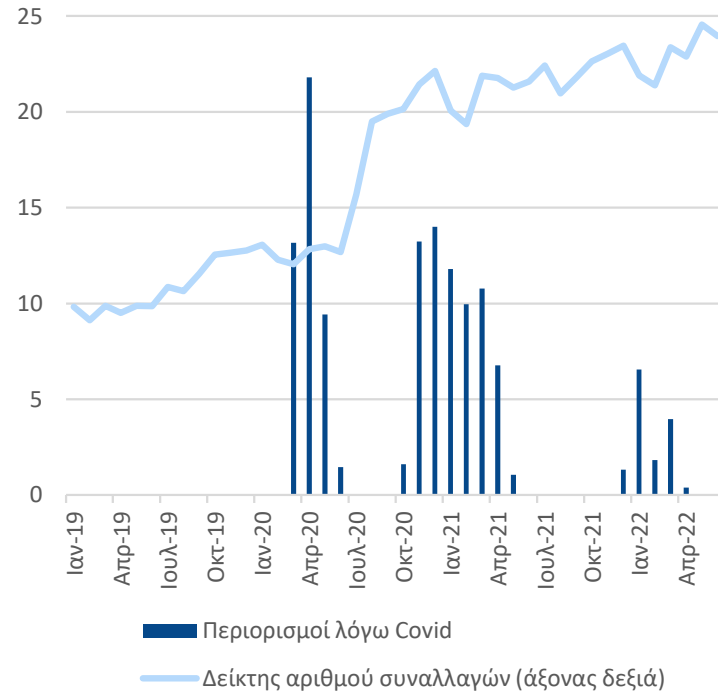
Αντίστοιχα, η χρήση πιστωτικών καρτών με φυσική παρουσία μειώθηκε τις περιόδους έντονων περιορισμών στις μετακινήσεις...

Χρήση πιστωτικών καρτών με φυσική παρουσία

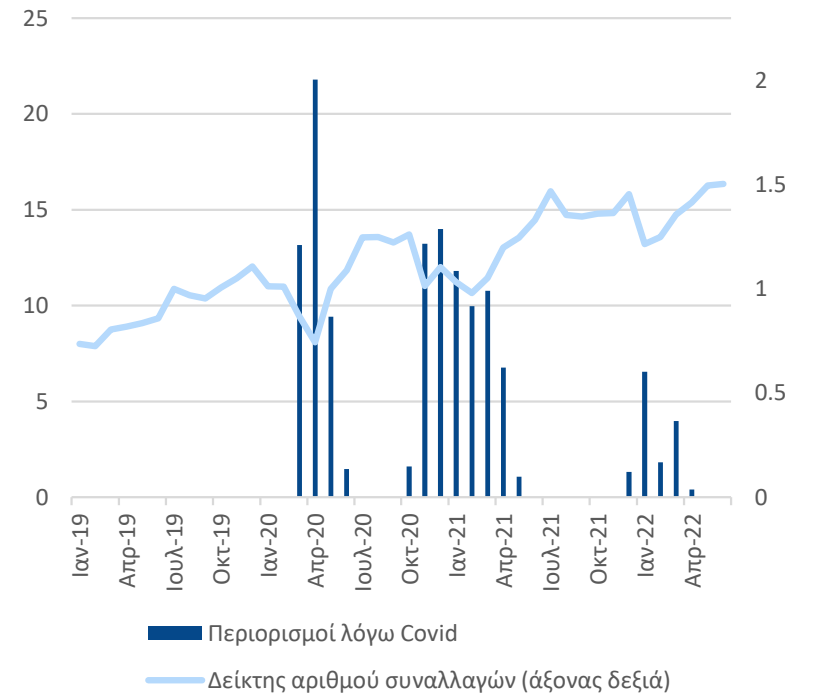
Δείκτης Ιούλιος 2019 = 1

Χρήση πιστωτικών καρτών χωρίς φυσική παρουσία

Σύνολο συναλλαγών με πιστωτικές κάρτες

Πηγή: Mastercard, τα στοιχεία αφορούν μέρος της εγχώριας αγοράς καρτών στην Ελλάδα. Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

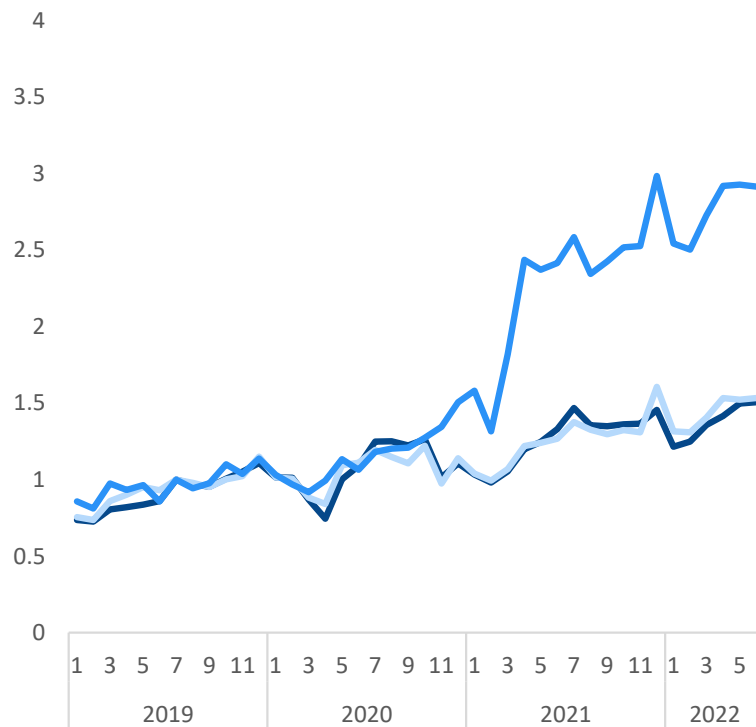
...ενώ η εξ αποστάσεων χρήση κατέγραψε μόνιμη ισχυρή άνοδο μετά την περίοδο του πρώτου lockdown.

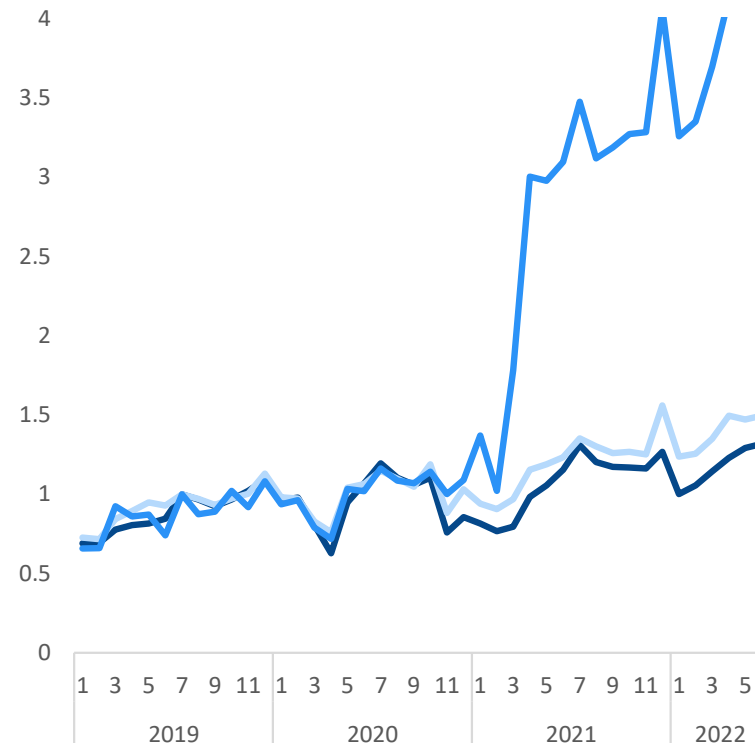
Ο αριθμός των συναλλαγών με κάρτα μετά την πανδημία αυξήθηκε κατά 50% για πιστωτικές και χρεωστικές κάρτες, κατά έως 3 φορές για τις προπληρωμένες κάρτες

Αριθμός συναλλαγών
(Δείκτης Ιούλιος 2019=1)

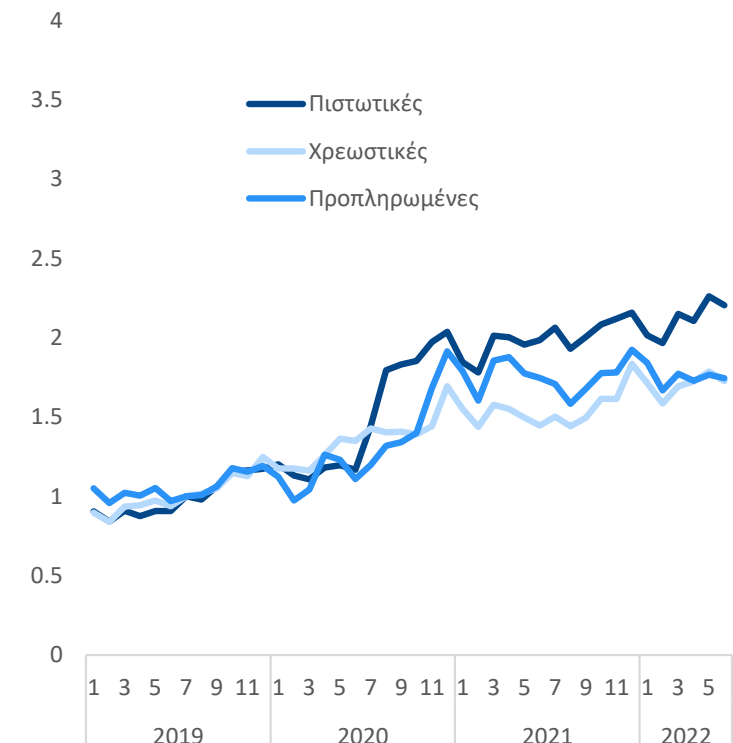
Σύνολο

Με φυσική παρουσία

Χωρίς φυσική παρουσία

Πηγή: Mastercard, τα στοιχεία αφορούν μέρος της εγχώριας αγοράς καρτών στην Ελλάδα. Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

- Σε σχέση με τον αριθμό των εξ αποστάσεως συναλλαγών, η σωρευτική αύξηση των πιστωτικών καρτών ήταν υψηλότερη από τις υπόλοιπες κάρτες, κατά περίπου 100% έναντι 70% αντίστοιχα.
- Ωστόσο, στις συναλλαγές με φυσική παρουσία, η αύξηση σε προπληρωμένες και χρεωστικές κάρτες υπερέχει.

Η αξία των συναλλαγών με κάρτα αυξήθηκε με διψήφιο ποσοστό κατά την πανδημία για χρεωστικές και πιστωτικές κάρτες, και κατά έως 2,5 φορές για τις προπληρωμένες

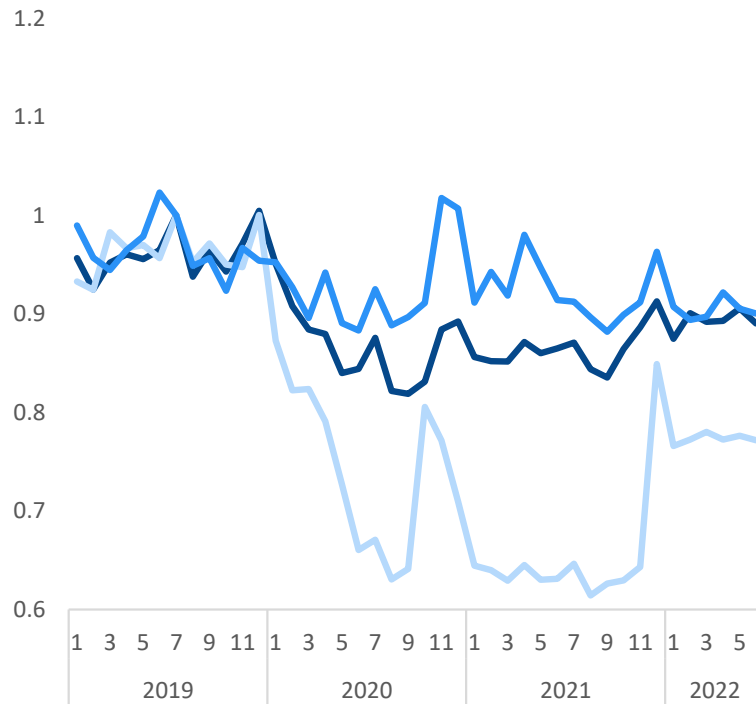
Πηγή: Mastercard, τα στοιχεία αφορούν μέρος της εγχώριας αγοράς καρτών στην Ελλάδα. Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

Η αξία των εξ αποστάσεως συναλλαγών εκτοξεύθηκε κατά μεταξύ 50% και 90% σωρευτικά κατά την περίοδο 2019-2022 για χρεωστικές/προπληρωμένες και πιστωτικές κάρτες αντίστοιχα.

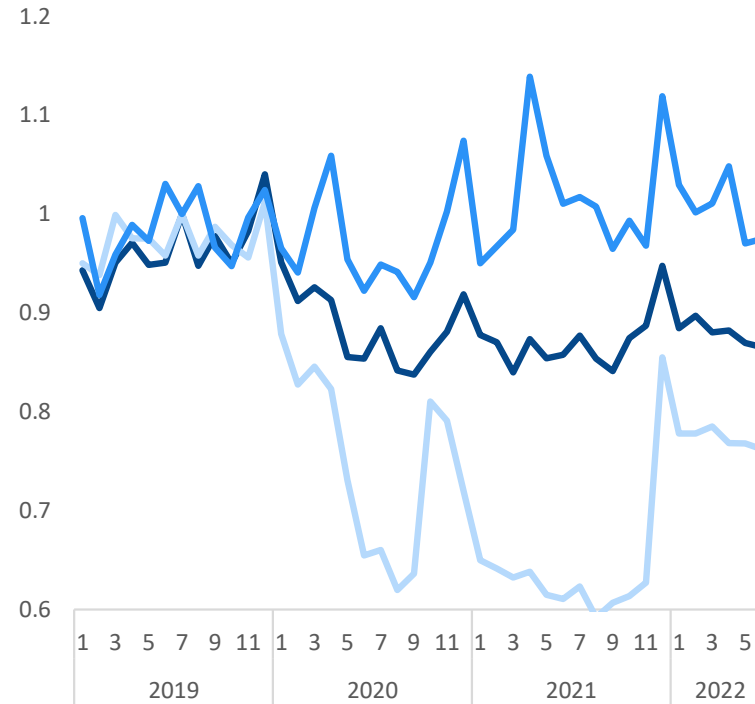
Η μέση αξία συναλλαγών μειώθηκε για όλα τα προϊόντα και κανάλια σε σχέση με το 2019

Μέση αξία συναλλαγής
(Δείκτης Ιούλιος 2019 = 1)

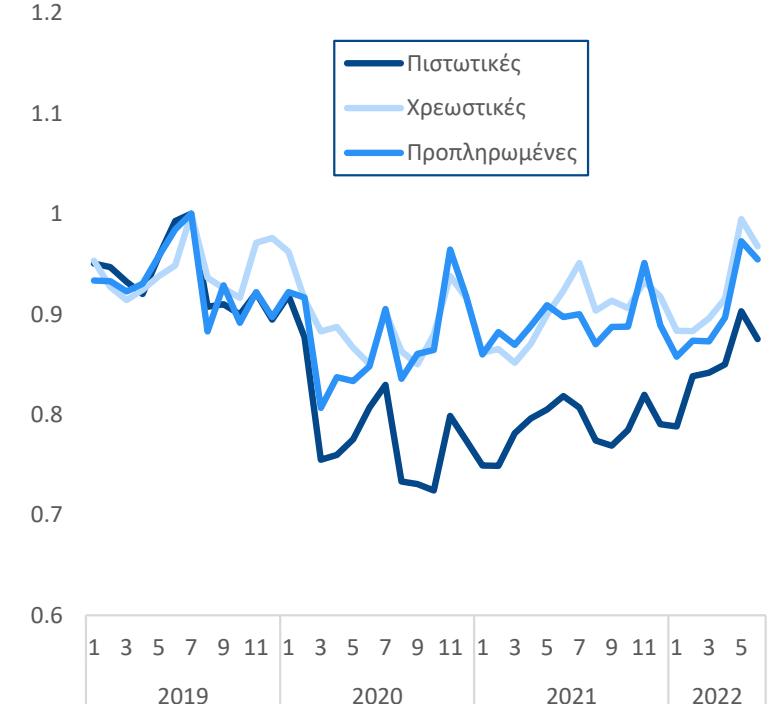
Σύνολο

Με φυσική παρουσία

Χωρίς φυσική παρουσία

Πηγή: Mastercard, τα στοιχεία αφορούν μέρος της εγχώριας αγοράς καρτών στην Ελλάδα. Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

- Οι συναλλαγές με φυσική παρουσία κατέγραψαν μεγάλη πτώση στη μέση αξία τους κατά τη διάρκεια της πανδημίας, πιθανά αντανακλώντας την αποστροφή συναλλαγών με μετρητά για υγειονομικούς λόγους, ακόμα και για μικρής αξίας αγορές.
- Η μέση αξία συναλλαγών με χρεωστικές κάρτες σημείωσε μεγαλύτερη πτώση στις συναλλαγές με φυσική παρουσία, ενώ η μέση αξία συναλλαγών με πιστωτικές κάρτες σημείωσε μεγαλύτερη πτώση στις συναλλαγές χωρίς φυσική παρουσία.

Τάσεις σε διαδικτυακές συναλλαγές σε επιλεγμένους κλάδους κατά τη διάρκεια της πανδημίας

Καταστήματα
ένδυσης
(διαδικτυακές
αγορές)

Εστιατόρια
(ηλεκτρονικές
υπηρεσίες
διανομής
φαγητού)

Φαρμακεία
(ηλεκτρονικές
αγορές)

Υπηρεσίες
κοινής
ωφέλειας,
ενέργεια,
φυσικό αέριο,
νερό
(ηλεκτρονικοί
λογαριασμοί)

Ταξί,
υπηρεσίες
μεταφοράς
(εφαρμογές
ταξί σε κινητό)

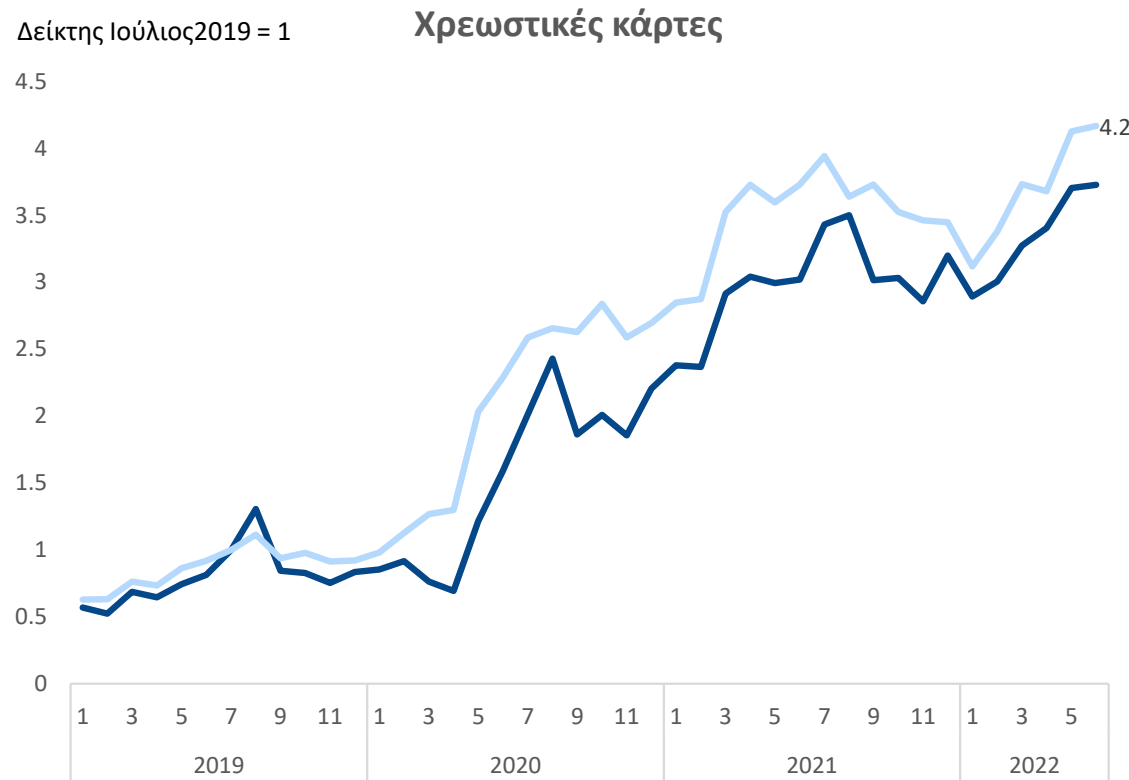
Αγορές ένδυσης: παρατηρούνται έντονες διακυμάνσεις στις διαδικτυακές αγορές, συνδεόμενες με τις περιόδους lockdown

Πηγή: Mastercard, τα στοιχεία αφορούν μέρος της εγχώριας αγοράς καρτών στην Ελλάδα. Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

- Ο αριθμός συναλλαγών με χρεωστικές κάρτες υπερδιπλασιάστηκε σε σχέση με το 2019, ενώ ο αντίστοιχος για πιστωτικές κάρτες αυξήθηκε κατά 11%.
- Η μέση αξία συναλλαγών με χρεωστικές κάρτες για διαδικτυακές αγορές ένδυσης μειώθηκε ελαφρά σε σχέση με το 2019, ενώ η αντίστοιχη αξία με πιστωτικές κάρτες αυξήθηκε.

Υπηρεσίες διατροφής: οι διαδικτυακές συναλλαγές εκτοξεύθηκαν σε σχέση με την προ-πανδημίας περίοδο...

Πηγή: Mastercard, τα στοιχεία αφορούν μέρος της εγχώριας αγοράς καρτών στην Ελλάδα. Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

... και διατηρήθηκαν συστηματικά υψηλότερα, αντανakλώντας την ανάπτυξη των υπηρεσιών διανομής έτοιμων γευμάτων. Η χρήση χρεωστικών και πιστωτικών καρτών είναι περίπου 4 και 15 φορές μεγαλύτερη σε σχέση με το 2019, αντίστοιχα. Η μέση αξία διαδικτυακών συναλλαγών με χρεωστικές κάρτες για υπηρεσίες διατροφής μειώθηκε ελαφρά σε σχέση με το 2019, ενώ η μέση αξία συναλλαγών με πιστωτικές κάρτες αυξήθηκε.

Διαδικτυακές αγορές σε φαρμακεία: οι πιστωτικές κάρτες σημειώνουν εντυπωσιακή άνοδο από τα μέσα του 2020, ενώ οι χρεωστικές κάρτες ακολουθούν με ηπιότερη άνοδο

Πηγή: Mastercard, τα στοιχεία αφορούν μέρος της εγχώριας αγοράς καρτών στην Ελλάδα. Επεξεργασία στοιχείων: ΙΟΒΕ

- Η χρήση χρεωστικών καρτών αυξήθηκε κατά περίπου 60%, των πιστωτικών καρτών κατά πολλαπλάσια άνω του 15.
- Η μέση αξία συναλλαγών με χρεωστικές κάρτες παρέμεινε σταθερή σε σχέση με τον Ιούλιο του 2019, ενώ η μέση αξία συναλλαγών με πιστωτικές και προπληρωμένες κάρτες μειώθηκε μετά τον Ιούλιο του 2020.

Υπηρεσίες κοινής ωφέλειας: οι ηλεκτρονικές πληρωμές λογαριασμών μέσω χρεωστικών και πιστωτικών καρτών εκτοξεύθηκαν κατά περίπου 8 φορές

Πηγή: Mastercard, τα στοιχεία αφορούν μέρος της εγχώριας αγοράς καρτών στην Ελλάδα. Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

- Η χρήση τόσο πιστωτικών όσο και χρεωστικών καρτών ακολούθησαν ανοδική τάση κατά τη διάρκεια της πανδημίας.
- Η μέση αξία συναλλαγών έχει αυξηθεί κατά περίπου 30% σε σχέση με το 2019, ενώ η απότομη αύξηση το 2022 οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στον υψηλό πληθωρισμό στα ενεργειακά αγαθά.

Μεταφορικές υπηρεσίες ταξί: οι διαδικτυακές συναλλαγές με χρεωστικές κάρτες αυξήθηκαν κατά σχεδόν 2,5 φορές σε σχέση με το 2019

Πηγή: Mastercard, τα στοιχεία αφορούν μέρος της εγχώριας αγοράς καρτών στην Ελλάδα. Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

- Η αύξηση των συναλλαγών με χρεωστικές κάρτες είναι μεγαλύτερη από την αύξηση των πιστωτικών καρτών.
- Η χρήση πιστωτικών καρτών είναι κατά περίπου 70% υψηλότερη, σε όρους αξίας.
- Για όλα τα προϊόντα, η μέση αξία συναλλαγών έχει αυξηθεί, εν μέρει και λόγω της αύξησης στο κόμιστρο.

Περιεχόμενα

- Πλαίσιο και σκοπός
- Περιγραφικά στατιστικά
- **Ποσοτικά ευρήματα**
- Συμπεράσματα και προτάσεις

Πώς η πανδημία επηρέασε τη χρήση καρτών πληρωμών στην Ελλάδα;

Σκοπός

- Να εκτιμηθεί η μόνιμη επίδραση της πανδημίας στη χρήση καρτών πληρωμών, αφού ελεγχθούν προσωρινές επιδράσεις

Μεθοδολογία

- Γραμμική παλινδρόμηση των δεικτών αριθμού και αξίας συναλλαγών με κάρτες:
 - Μακροοικονομική μεταβλητή ελέγχου σε αλληλεπίδραση με ψευδομεταβλητές έτους:
 - Κύκλος εργασιών στο λιανικό εμπόριο για την αξία συναλλαγών
 - Όγκος στο λιανικό εμπόριο για τον αριθμό συναλλαγών
 - Μεταβλητή ελέγχου έντασης περιορισμών στις μετακινήσεις λόγω COVID-19, ανά έτος
- Λογαριθμικοί μετασχηματισμοί των δεικτών σε αλληλεπίδραση με ψευδομεταβλητές έτους
 - Ο συντελεστής αλληλεπίδρασης του δείκτη λιανικού εμπορίου με την ψευδομεταβλητή έτους συνιστά την «μάκρο ελαστικότητα» των καρτών πληρωμών ανά έτος
- Επιλεγμένη περίπτωση κλάδου: Ηλεκτρονικές αγορές για υπηρεσίες φαγητού, ανάλυση πάνελ με >25 χιλ. παρατηρήσεις στη βάση συναλλαγών ανά Τ.Κ.

Οι διακυμάνσεις στους δείκτες λιανικού εμπορίου εξηγούνται σε μεγάλο βαθμό από την ένταση των περιορισμών λόγω COVID-19 και από τάσεις ανά έτος

	Κύκλος εργασιών στο λιανικό εμπόριο (ε.δ.)	Όγκος στο λιανικό εμπόριο (ε.δ.)
Ετήσια τάση (ανά έτος):		
2019	0,0035*	0,0029
2020	0,0020	0,0018
2021	0,0039***	0,0033***
2022	0,0048***	0,0025***
Περιορισμοί COVID-19:		
2020	-0,010**	-0,009***
2021	-0,009***	-0,007***
2022	-0,005	0,002
Παρατηρήσεις	42	42
R-squared adj.	0,843	0,778

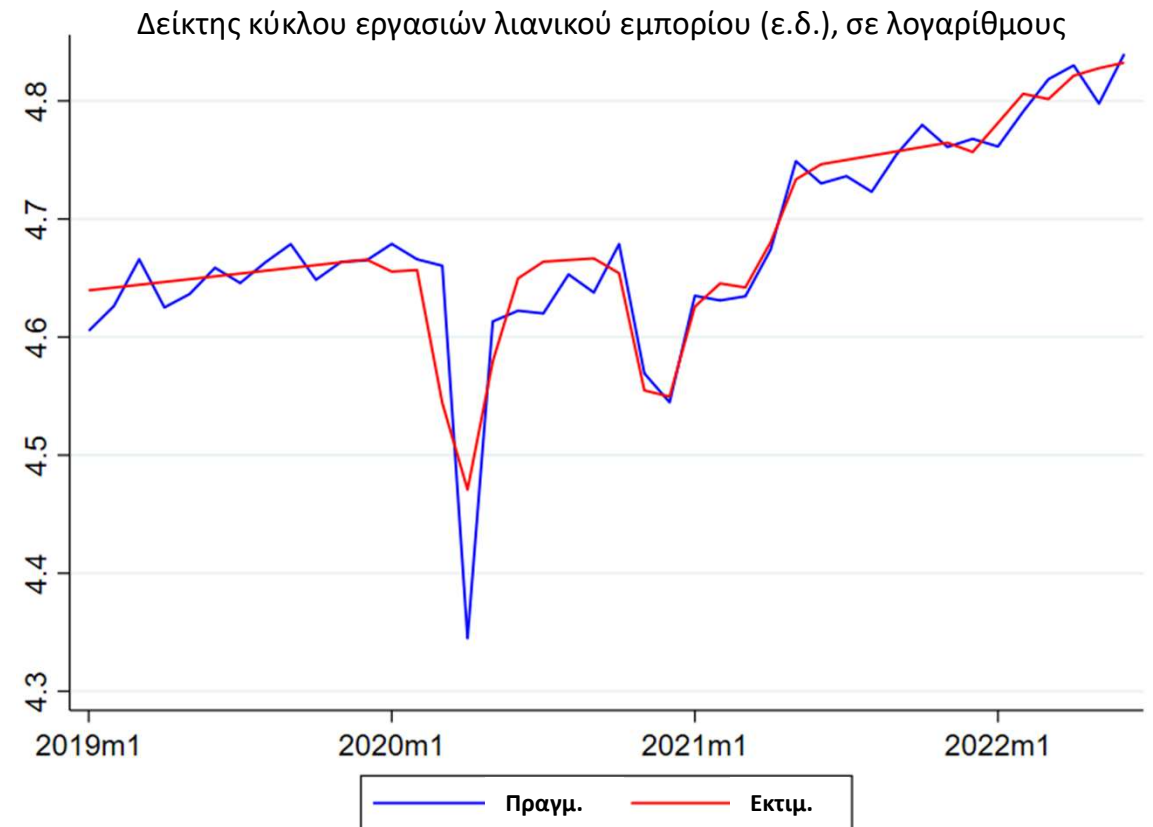
***, ** και * συμβολίζουν επίπεδα στατ. σημαντικότητας 1%, 5% και 10% αντίστοιχα.

Πηγές: Mastercard, ΕΛΣΤΑΤ, Google, Εκτιμήσεις: IOBE

Ο δείκτης κύκλου εργασιών στο λιανικό εμπόριο παρουσιάζει θετική δυναμική, κυμαινόμενη σε μέση μηνιαία μεταβολή από 0,35% έως 0,48% μεταξύ 2019 και 2022.

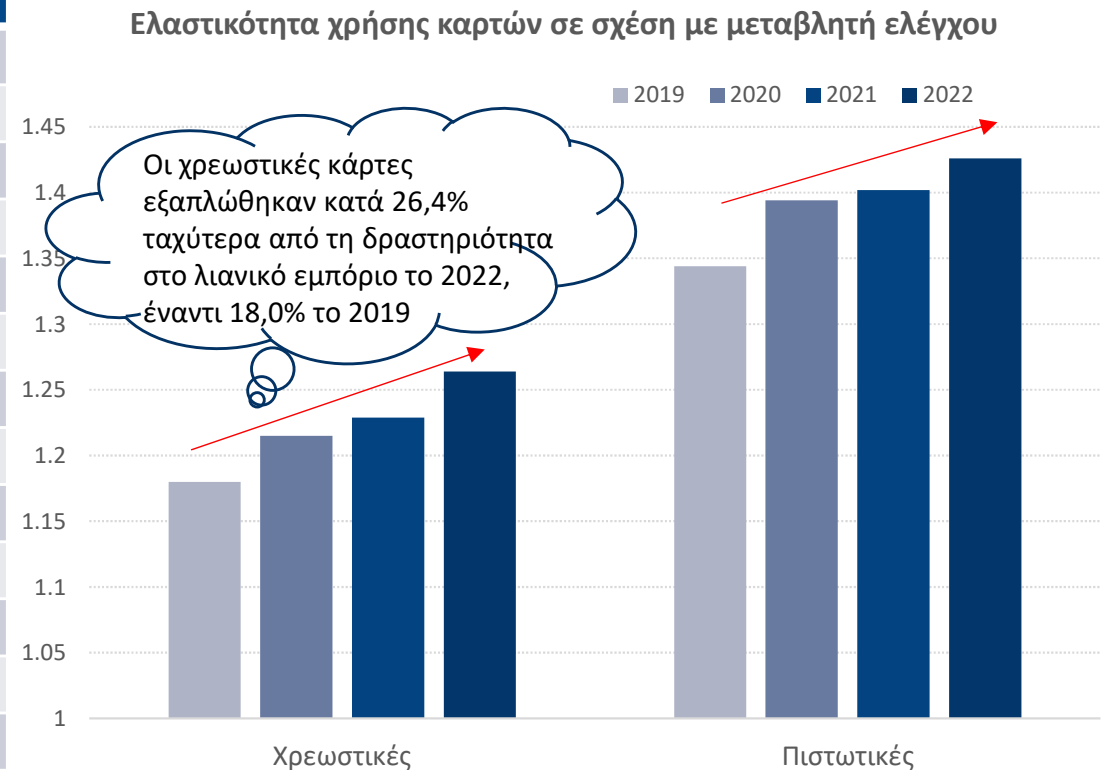
Οι περιορισμοί στις μετακινήσεις λόγω COVID-19 είχαν αρνητική επίδραση στο λιανικό εμπόριο, υψηλότερη το 2020, στατιστικά ασήμαντη το 2022.

Η υψηλότερη διαφορά μεταξύ εκτιμώμενων και πραγματικών τιμών τους πρώτους μήνες της πανδημίας πιθανά αναδεικνύει ότι η επίδραση ήταν υψηλότερη.

Σύνολο συναλλαγών: Σε συνέχεια της πανδημίας, η ετήσια εξάπλωση των καρτών πληρωμών κέρδισε έδαφος

	Δείκτης αριθμού συναλλαγών		Δείκτης αξίας συναλλαγών	
	Χρεωστικές	Πιστωτικές	Χρεωστικές	Πιστωτικές
Μάκρο ελαστικότητα				
2019	1,180***	1,344***	1,339***	1,303***
2020	1,215***	1,394***	1,313***	1,331***
2021	1,229***	1,402***	1,298***	1,334***
2022	1,264***	1,426***	1,347***	1,344***
Περιορισμοί COVID-19				
2020	0,002	-0,002	0,006	-0,003
2021	-0,003	-0,004	0,001	-0,001
2022	-0,012	-0,016	0,005	-0,003
Παρατηρήσεις	42	42	42	42
R-squared adj.	0,886	0,904	0,725	0,869

Πηγές: Mastercard, ΕΛΣΤΑΤ, Google, **Εκτιμήσεις:** IOBE, **Σημ:** Ο συντελεστής της μεταβλητής αλληλεπίδρασης μεταξύ του δείκτη λιανικού εμπορίου επί της ψευδομεταβλητής για κάθε έτος αντανακλά την «**μάκρο ελαστικότητα**» των καρτών ανά έτος. ***, ** και * αντικατοπτρίζουν στατιστική σημαντικότητα 1%, 5% και 10% αντίστοιχα. Οι τιμές για μάκρο ελαστικότητα το 2022 που είναι σε έντονο χρώμα αντιστοιχούν σε στατιστικά σημαντικά διαφορετικές τιμές σε σχέση με το 2019.

Η εξάπλωση χρήσης καρτών ήταν ταχύτερη από την ανάπτυξη των μακροοικονομικών μεγεθών στην προ-πανδημίας εποχή (ελαστικότητες 1,18 και 1,34 για χρεωστικές και πιστωτικές κάρτες αντίστοιχα) ενώ επιταχύνθηκε περαιτέρω την περίοδο 2020-2022 (ελαστικότητες 1,26 και 1,43 αντίστοιχα το 2022)

Δεν καταγράφεται στατιστικά σημαντική επίδραση των περιορισμών λόγω COVID-19, πέρα από την επίδραση μέσω της μακροοικονομικής μεταβλητής.

Συναλλαγές χωρίς φυσική παρουσία: Πέρα από προσωρινές επιδράσεις κατά την πανδημία, οι διαδικτυακές αγορές εμφανίζουν μόνιμη τόνωση

	Δείκτης αριθμού συναλλαγών		Δείκτης αξίας συναλλαγών	
	Χρεωστικές	Πιστωτικές	Χρεωστικές	Πιστωτικές
Μάκρο ελαστικότητα				
2019	0,994***	1,448***	1,013***	1,038***
2020	1,051***	1,527***	1,057***	1,086***
2021	1,061***	1,566***	1,069***	1,127***
2022	1,092***	1,593***	1,090***	1,151***
Περιορισμοί COVID-19				
2020	0,012**	0,014	0,012**	0,006
2021	0,016***	0,018**	0,014**	0,011
2022	0,006	0,002	0,006	-0,002
Παρατηρήσεις	42	42	42	42
R-squared adj.	0,890	0,871	0,862	0,836

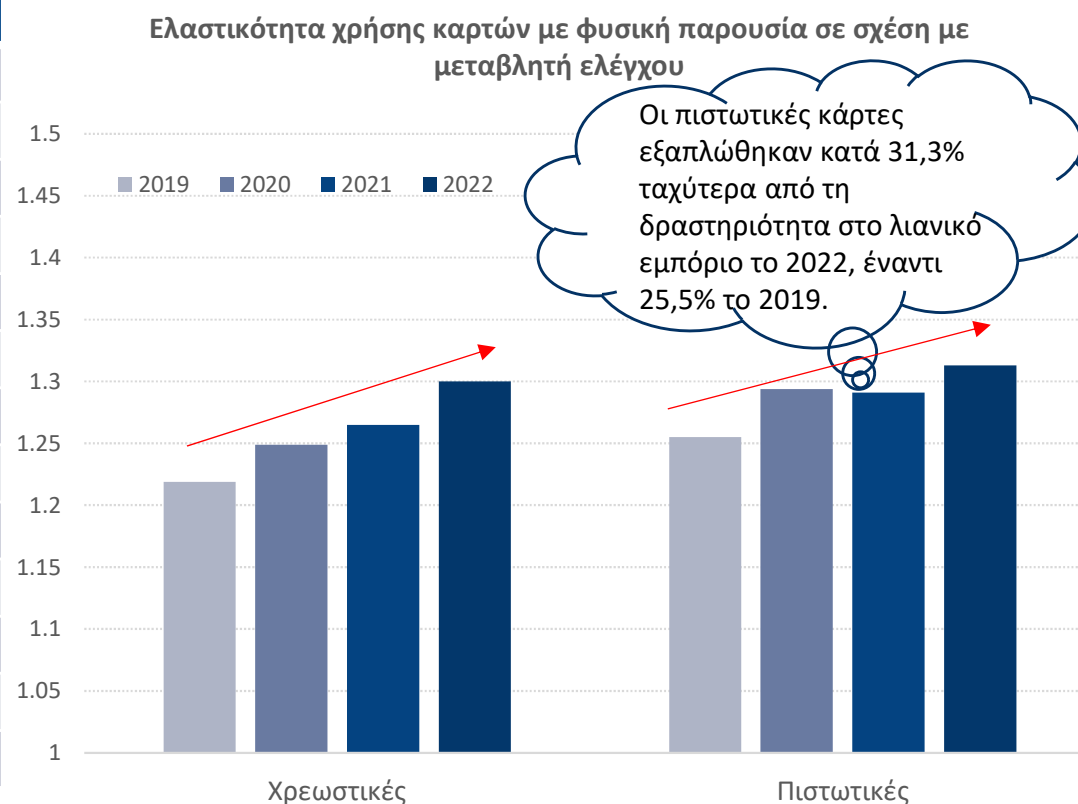

Πηγές: Mastercard, ΕΛΣΤΑΤ, Google, **Εκτιμήσεις:** IOBE, **Σημ:** Ο συντελεστής της μεταβλητής αλληλεπίδρασης μεταξύ του δείκτη λιανικού εμπορίου επί της ψευδομεταβλητής για κάθε έτος αντανακλά την «**μάκρο ελαστικότητα**» των καρτών ανά έτος. ***, ** και * αντικατοπτρίζουν στατιστική σημαντικότητα 1%, 5% και 10% αντίστοιχα. Οι τιμές για μάκρο ελαστικότητα το 2022 που είναι σε έντονο χρώμα αντιστοιχούν σε στατιστικά σημαντικά διαφορετικές τιμές σε σχέση με το 2019.

Η ελαστικότητα της διαδικτυακής χρήσης καρτών ενισχύθηκε μετά το 2019 σε όλες τις περιπτώσεις. Στις πιστωτικές κάρτες η ελαστικότητα είναι μεγαλύτερη. Οι περιορισμοί λόγω COVID-19 είχαν σημαντικά θετική συμβολή στην εξάπλωση των διαδικτυακών συναλλαγών με χρεωστικές κάρτες την περίοδο 2020-2021. Για τις πιστωτικές κάρτες, η συμβολή ήταν σημαντική ως προς τον αριθμό συναλλαγών για το 2021 μόνο.

Συναλλαγές με φυσική παρουσία: Παρά την αρνητική επίδραση της πανδημίας, η εξάπλωση στις δια ζώσης συναλλαγές με κάρτα επιταχύνθηκε

	Δείκτης αριθμού συναλλαγών		Δείκτης αξίας συναλλαγών	
	Χρεωστικές	Πιστωτικές	Χρεωστικές	Πιστωτικές
Μάκρο ελαστικότητα				
2019	1,219***	1,255***	1,372***	1,378***
2020	1,249***	1,294***	1,338***	1,398***
2021	1,265***	1,291***	1,320***	1,385***
2022	1,300***	1,313***	1,373***	1,387***
Περιορισμοί COVID-19				
2020	-0,001	-0,009**	0,005	-0,008*
2021	-0,008*	-0,016***	-0,001	-0,011*
2022	-0,016*	-0,025**	0,005	-0,005
Παρατηρήσεις	42	42	42	42
R-squared adj.	0,883	0,875	0,726	0,829

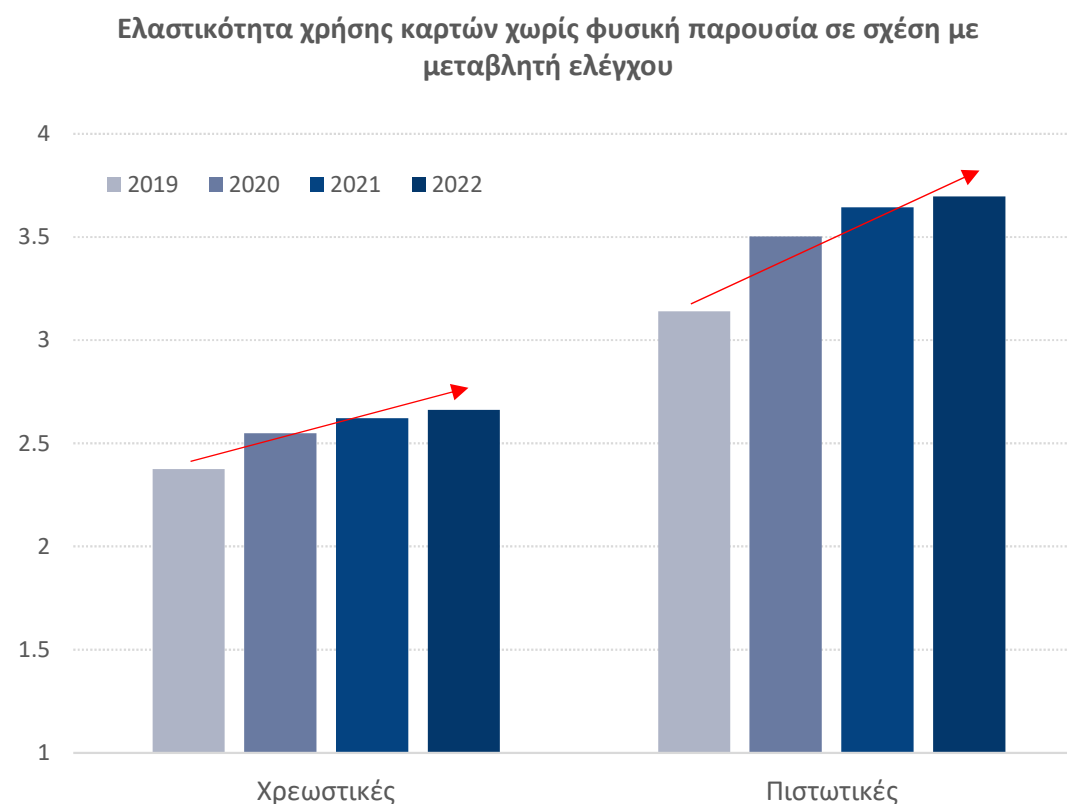

Πηγές: Mastercard, ΕΛΣΤΑΤ, Google, **Εκτιμήσεις:** IOBE, **Σημ:** Ο συντελεστής της μεταβλητής αλληλεπίδρασης μεταξύ του δείκτη λιανικού εμπορίου επί της ψευδομεταβλητής για κάθε έτος αντανακλά την «**μάκρο ελαστικότητα**» των καρτών ανά έτος. ***, ** και * αντικατοπτρίζουν στατιστική σημαντικότητα 1%, 5% και 10% αντίστοιχα. Οι τιμές για μάκρο ελαστικότητα το 2022 που είναι σε έντονο χρώμα αντιστοιχούν σε στατιστικά σημαντικά διαφορετικές τιμές σε σχέση με το 2019.

- Η ελαστικότητα των δια ζώσης συναλλαγών με κάρτα αυξήθηκε την περίοδο 2019-2022, σε όρους αριθμού συναλλαγών
- Οι περιορισμοί λόγω COVID-19 είχαν αρνητική επίδραση στις δια ζώσης συναλλαγές με κάρτες, ειδικά για τις πιστωτικές

Διαδικτυακές αγορές για υπηρεσίες φαγητού: Οι περιορισμοί λόγω πανδημίας και οι νέες συνήθειες οδήγησαν σε συστηματική αύξησή τους την περίοδο 2019-2022

	Δείκτης αριθμού συναλλαγών		Δείκτης αξίας συναλλαγών	
	Χρεωστικές	Πιστωτικές	Χρεωστικές	Πιστωτικές
Μάκρο ελαστικότητα				
2019	2,375***	3,140**	3,186***	4,201***
2020	2,550***	3,503**	3,329***	4,555***
2021	2,622***	3,644**	3,404***	4,703***
2022	2,662***	3,696**	3,461***	4,757***
Περιορισμοί COVID-19				
2020	0,018	0,033	0,011	0,026
2021	0,027**	0,027	0,036**	0,033
2022	-0,012	-0,016	-0,004	-0,002
Παρατηρήσεις	42	42	42	42
R-squared adj.	0,913	0,908	0,913	0,898

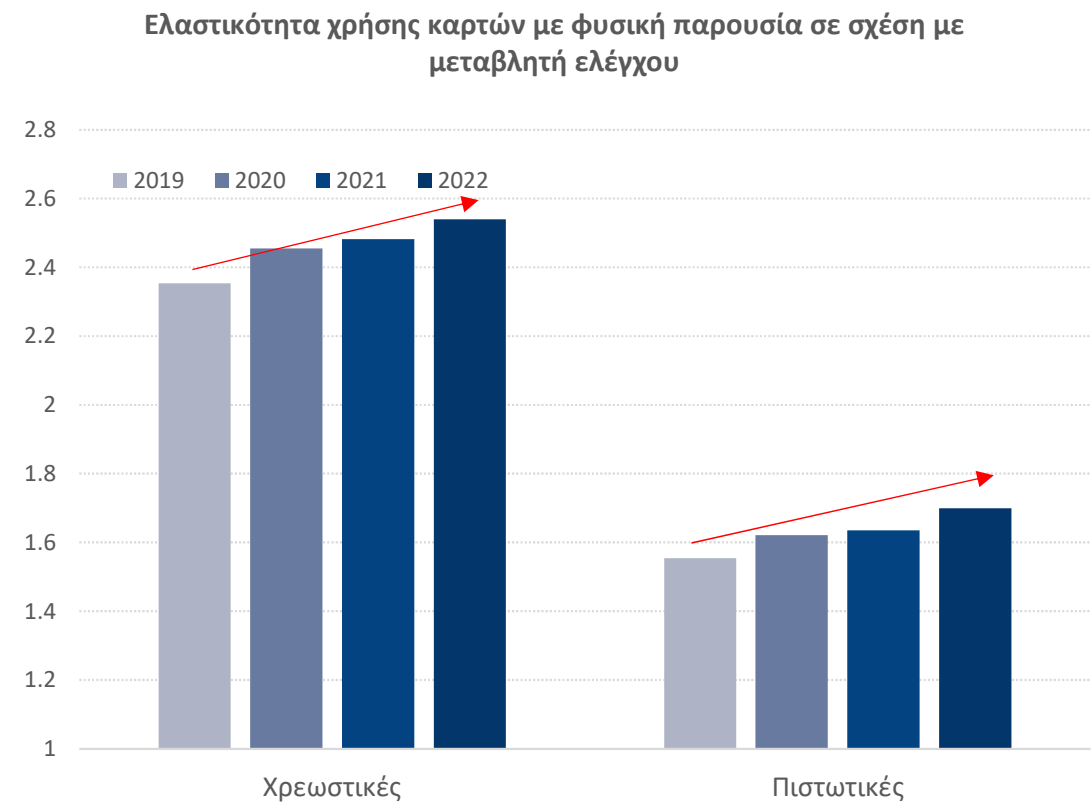

Πηγές: Mastercard, ΕΛΣΤΑΤ, Google, **Εκτιμήσεις:** IOBE, **Σημ:** Ο συντελεστής της μεταβλητής αλληλεπίδρασης μεταξύ του δείκτη λιανικού εμπορίου επί της ψευδομεταβλητής για κάθε έτος αντανακλά την «**μάκρο ελαστικότητα**» των καρτών ανά έτος. ***, ** και * αντικατοπτρίζουν στατιστική σημαντικότητα 1%, 5% και 10% αντίστοιχα. Οι τιμές για μάκρο ελαστικότητα το 2022 που είναι σε έντονο χρώμα αντιστοιχούν σε στατιστικά σημαντικά διαφορετικές τιμές σε σχέση με το 2019.

- **Θετική επίδραση των περιορισμών λόγω πανδημίας στις διαδικτυακές αγορές με χρεωστικές κάρτες, ειδικά το 2021**
- **Η ελαστικότητα των διαδικτυακών πληρωμών με κάρτες αυξάνεται από έτος σε έτος**

Συναλλαγές με φυσική παρουσία για υπηρεσίες φαγητού: Παρά την αρνητική επίδραση των περιορισμών λόγω πανδημίας, η υποβόσκουσα τάση βελτιώθηκε

	Δείκτης αριθμού συναλλαγών		Δείκτης αξίας συναλλαγών	
	Χρεωστικές	Πιστωτικές	Χρεωστικές	Πιστωτικές
Μάκρο ελαστικότητα				
2019	2,354***	1,555***	2,381***	1,368***
2020	2,455***	1,622***	2,469***	1,411***
2021	2,482***	1,636***	2,492***	1,425***
2022	2,540***	1,700***	2,560***	1,508***
Περιορισμοί COVID-19				
2020	-0,036***	-0,048***	-0,067***	-0,088***
2021	-0,067***	-0,080***	-0,131***	-0,161***
2022	-0,043***	-0,055***	-0,054***	-0,067***
Παρατηρήσεις	37.223	24.839	37.223	24.839
Within R-squared	0,465	0,409	0,519	0,519

Πηγές: Mastercard, ΕΛΣΤΑΤ, Google, **Εκτιμήσεις:** IOBE, **Σημ:** Η εκτίμηση βασίζεται σε γραμμική παλινδρόμηση πάνελ χρησιμοποιώντας κλαδικά στοιχεία χρήσης καρτών ανά ταχυδρομικό κώδικα. Ο συντελεστής της μεταβλητής αλληλεπίδρασης μεταξύ του δείκτη λιανικού εμπορίου επί της ψευδομεταβλητής για κάθε έτος αντανακλά την «**μάκρο ελαστικότητα**» των καρτών ανά έτος. ***, ** και * αντικατοπτρίζουν στατιστική σημαντικότητα 1%, 5% και 10% αντίστοιχα. Οι τιμές για μάκρο ελαστικότητα το 2022 που είναι σε έντονο χρώμα αντιστοιχούν σε στατιστικά σημαντικά διαφορετικές τιμές σε σχέση με το 2019.

- **Αρνητική επίδραση των περιορισμών στις μετακινήσεις λόγω COVID-19 στη χρήση καρτών με φυσική παρουσία**
- **Μετά την πανδημία, το μερίδιο της χρήσης καρτών πληρωμών ως προς τον συνολικό κύκλο εργασιών του κλάδου αυξήθηκε**

Περιεχόμενα

- Πλαίσιο και σκοπός
- Περιγραφικά στατιστικά
- Ποσοτικά ευρήματα
- **Συμπεράσματα και προτάσεις**

Βασικά συμπεράσματα από την περιγραφική ανάλυση

- Οι συναλλαγές με εγχώριες κάρτες ακολούθησαν **περαιτέρω ανοδική πορεία μετά το 2019**.
- Η **συνολική αξία εγχώριων συναλλαγών με ελληνικές κάρτες ξεπέρασε την αξία αναλήψεων μετρητών** για πρώτη φορά το 2022.
- Σε περιόδους εντονότερων περιοριστικών μέτρων κατά της πανδημίας, οι διαδικτυακές συναλλαγές ενισχύθηκαν, ενώ οι συναλλαγές δια ζώσης περιορίστηκαν.
- Μετά τη χαλάρωση των περιορισμών, η συνολική χρήση καρτών πληρωμών παρέμεινε υψηλότερη από πριν.
- Η εξάπλωση των συναλλαγών με φυσική παρουσία ήταν μεγαλύτερη στις χρεωστικές κάρτες, ενώ στις πληρωμές μέσω διαδικτύου οι πιστωτικές κάρτες εξαπλώθηκαν περισσότερο.
- Η **μέση αξία συναλλαγών μειώθηκε** μετά την πανδημία για όλους τους τύπους καρτών, καθώς και όλα τα κανάλια πληρωμών, ειδικά για τις πληρωμές με φυσική παρουσία.
- Παρά τη **σύγκλιση με τον μ.ό. της Ευρωζώνης** που καταγράφει η Ελλάδα στη χρήση καρτών αναλογικά με την ιδιωτική κατανάλωση, το 2021 παραμένει μόλις στην 18^η θέση μεταξύ των χωρών της ΕΕ27. Υπάρχει **περιθώριο για περαιτέρω ενίσχυση των ηλεκτρονικών πληρωμών**.

Βασικά συμπεράσματα από την ποσοτική ανάλυση

- Μετά την κρίση πανδημίας, **η ετήσια εξάπλωση των καρτών πληρωμών απέκτησε ισχυρότερη δυναμική.**
 - Συναλλαγές χωρίς φυσική παρουσία: Πέρα από την προσωρινή θετική επίδραση των μέτρων κατά της πανδημίας, **οι διαδικτυακές συναλλαγές εμφανίζουν μια μόνιμη ώθηση μετά το 2019**
 - Συναλλαγές με φυσική παρουσία: Παρά την προσωρινή αρνητική επίδραση των περιοριστικών μέτρων ένεκα της πανδημίας, **η υποβόσκουσα τάση για συναλλαγές με κάρτες πληρωμών δια ζώσης επιταχύνθηκε κατά τη διάρκεια της περιόδου 2019-2022**
- Επιλεγμένος κλάδος - **Υπηρεσίες έτοιμου φαγητού και εστίασης**
 - Συναλλαγές χωρίς φυσική παρουσία: Οι περιορισμοί λόγω COVID-19 και οι νέες συνήθειες οδήγησαν σε συστηματική αύξησή τους την περίοδο 2019-2022
 - Συναλλαγές με φυσική παρουσία: Παρά το ισχυρό πλήγμα των περιορισμών λόγω COVID-19, η υποβόσκουσα τάση στη χρήση καρτών πληρωμών βελτιώθηκε μετά την κρίση πανδημίας

Προτάσεις πολιτικής σε τέσσερις άξονες

Άξονας 1: Θετικά φορολογικά κίνητρα (ζήτηση)

- Εισαγωγή μέτρου «cashback», με μεγαλύτερη διαφάνεια και άμεση εφαρμογή, σε πιλοτική βάση στόχο
- Επέκταση πεδίου ορισμού/ παραμετροποίηση του Νόμου 4876/2021 σε συναλλαγές με υψηλό κίνδυνο φοροδιαφυγής

Άξονας 2: Θετικά φορολογικά κίνητρα (προσφορά)

- Εισαγωγή στοχευμένων εκπτώσεων σε μετρητά για επαγγελματίες
- Σύνδεση μέρους των εκπιπτόμενων δαπανών των αυτοαπασχολούμενων με χρήση επαγγελματικού λογαριασμού και ηλεκτρονικών μέσων πληρωμών

Άξονας 3: Επαναπροώθηση λοταρίας

- Εισαγωγή λοταρίας για στοχευμένες κατηγορίες επαγγελματιών
- Διαφήμιση της υπάρχουσας λοταρίας, παραμετροποίηση με στόχο να γίνει περισσότερο στοχευμένη και αποτελεσματική

Άξονας 4: Ρυθμιστικό πλαίσιο

- Εφαρμογή της υποχρεωτικής αποδοχής πληρωμών με ηλεκτρονικά μέσα σε όλους τους παρόχους υπηρεσιών, για συναλλαγές B2B και B2C.
- Μέρος των δημόσιων μεταβιβαστικών πληρωμών να γίνεται μέσω ηλεκτρονικών μέσων πληρωμών

Η περαιτέρω εξάπλωση των ηλεκτρονικών πληρωμών στην Ελλάδα μπορεί να ενισχύσει σημαντικά τα δημόσια έσοδα, με ευρύτερα θετικές συνέπειες για την οικονομική και κοινωνική ευημερία.

Συντονισμός

Νίκος Βέττας

Ερευνητική ομάδα

Svetoslav Danchev

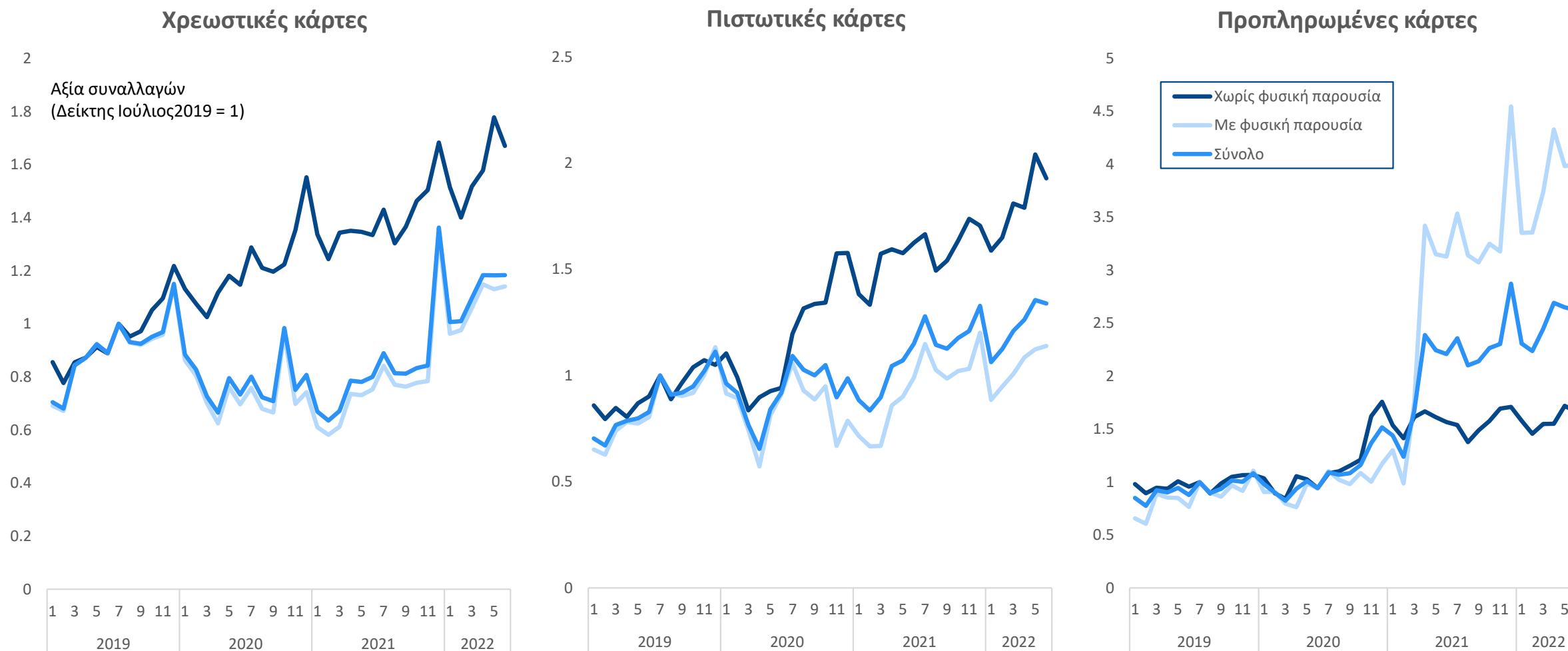
Γεώργιος Γατόπουλος

Αλέξανδρος Λουκά

Υακίνθη Πουντουράκη

Παράρτημα

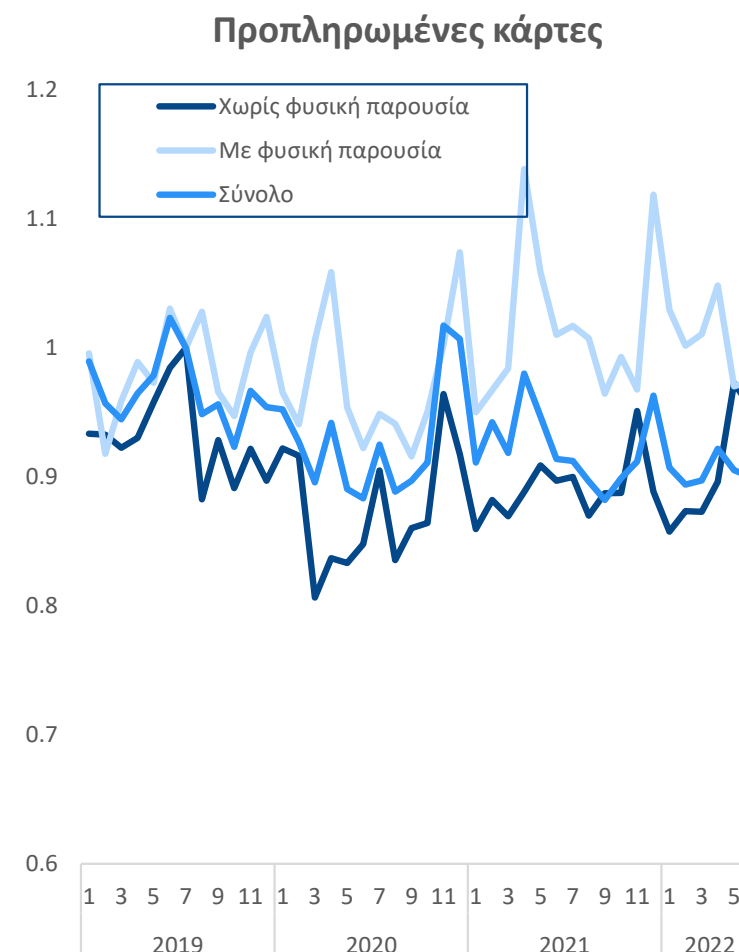
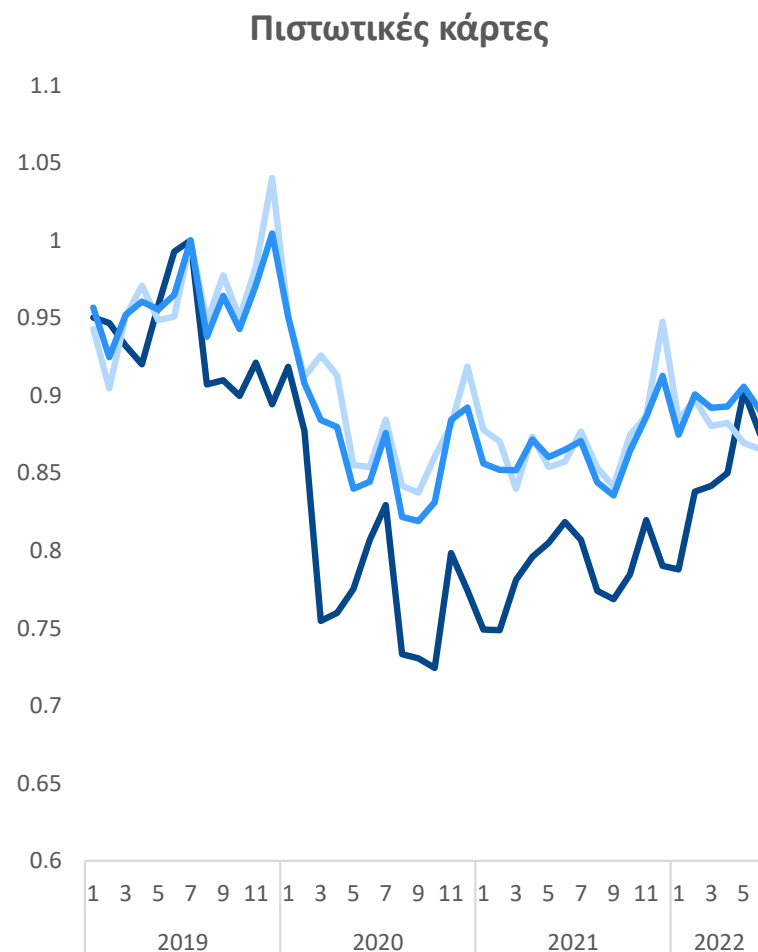
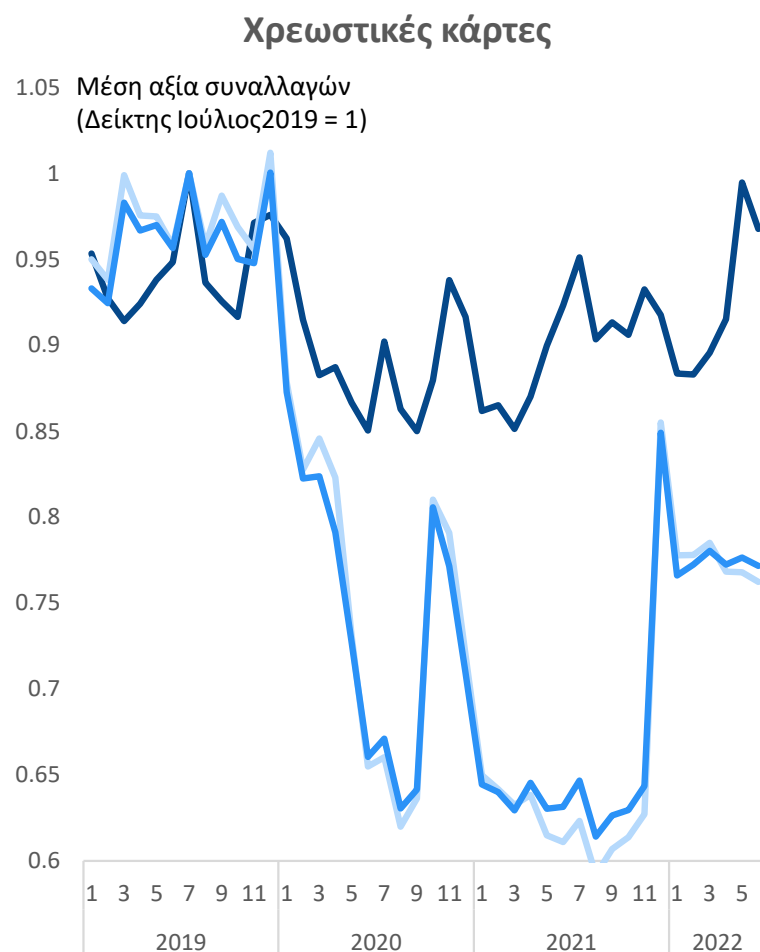
Αξία συναλλαγών με κάρτες ανά κανάλι και τύπο καρτών

Πηγή: Mastercard, τα στοιχεία αφορούν μέρος της εγχώριας αγοράς καρτών στην Ελλάδα. Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

Μέση αξία συναλλαγών με κάρτες ανά κανάλι και τύπο καρτών

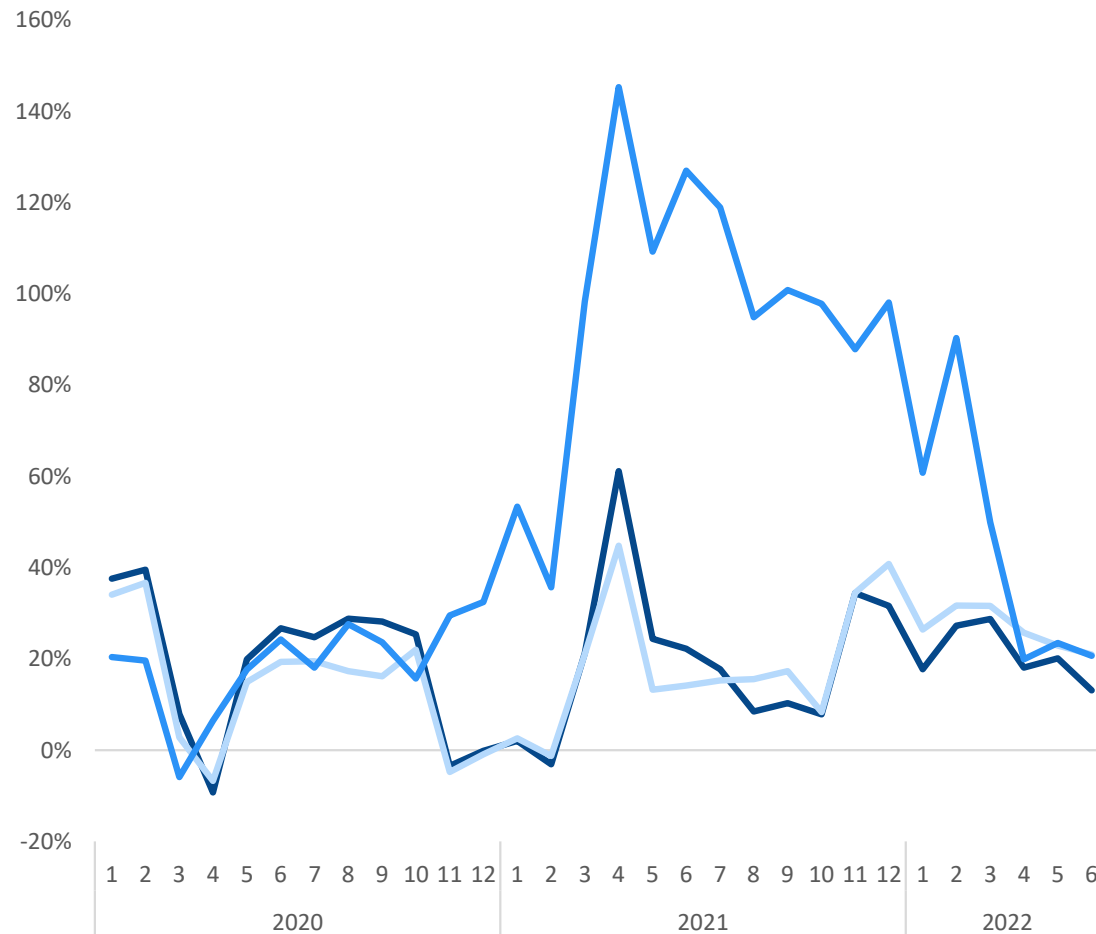

Πηγή: Mastercard, τα στοιχεία αφορούν μέρος της εγχώριας αγοράς καρτών στην Ελλάδα. Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

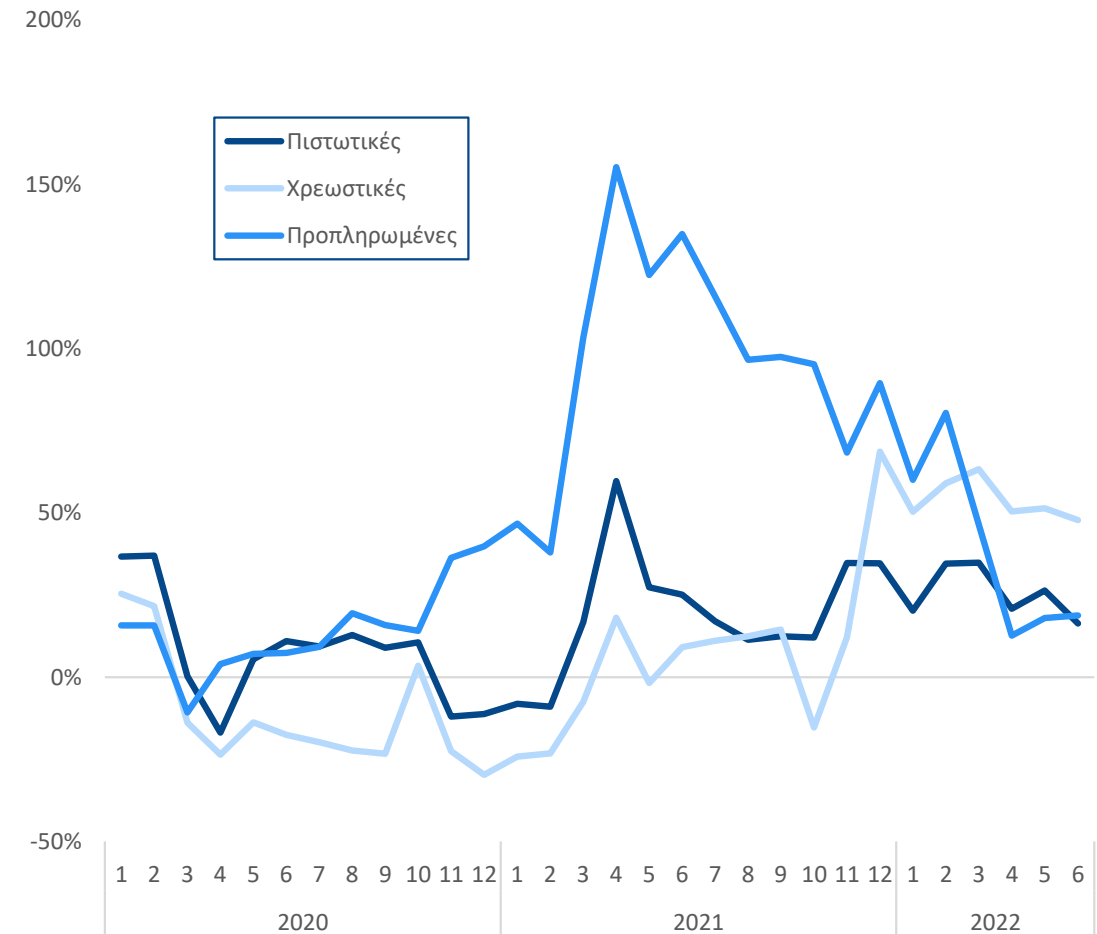

Ετήσια μεταβολή του συνόλου των συναλλαγών με κάρτα, ανά τύπο καρτών

Αριθμός συναλλαγών, ετήσια μεταβολή (%)

Αξία συναλλαγών, ετήσια μεταβολή (%)

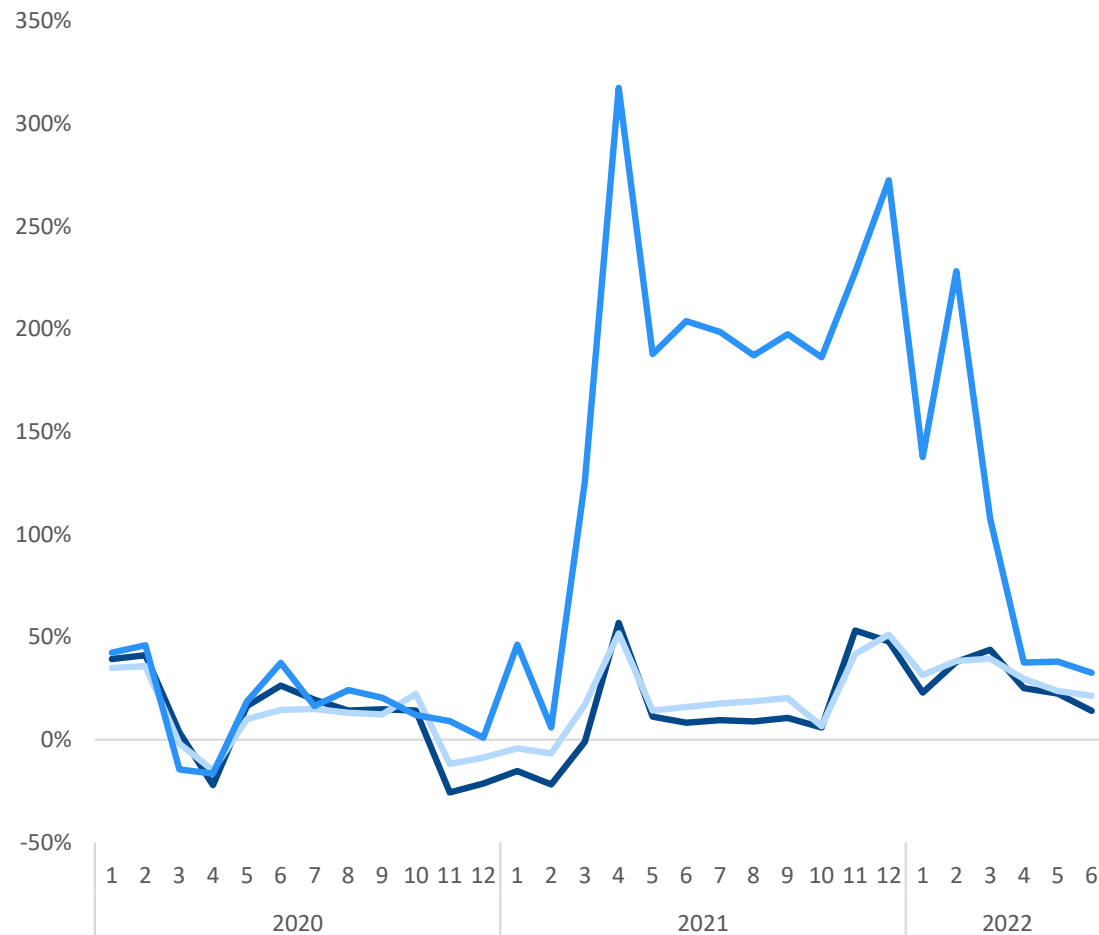

Πηγή: Mastercard, τα στοιχεία αφορούν μέρος της εγχώριας αγοράς καρτών στην Ελλάδα. Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

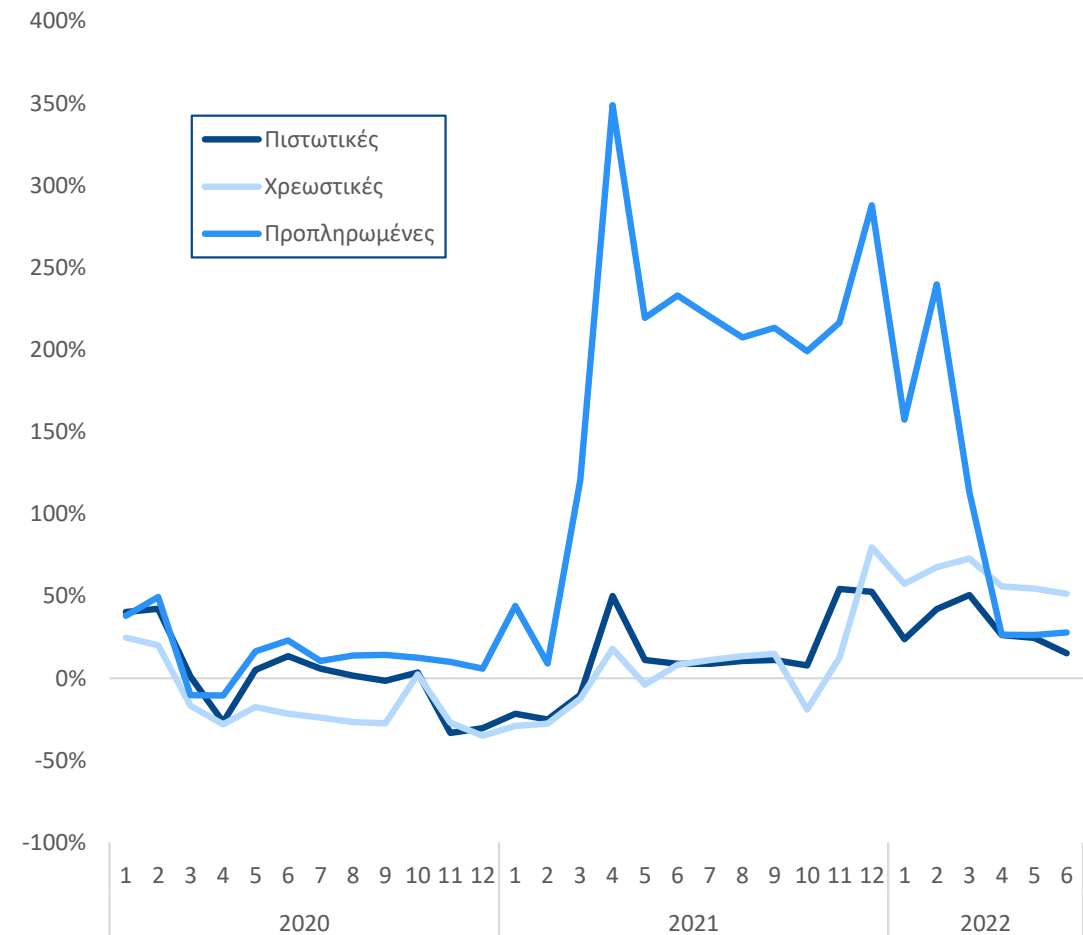

Ετήσια μεταβολή των συναλλαγών με κάρτα, με φυσική παρουσία, ανά τύπο καρτών

Αριθμός συναλλαγών, ετήσια μεταβολή (%)

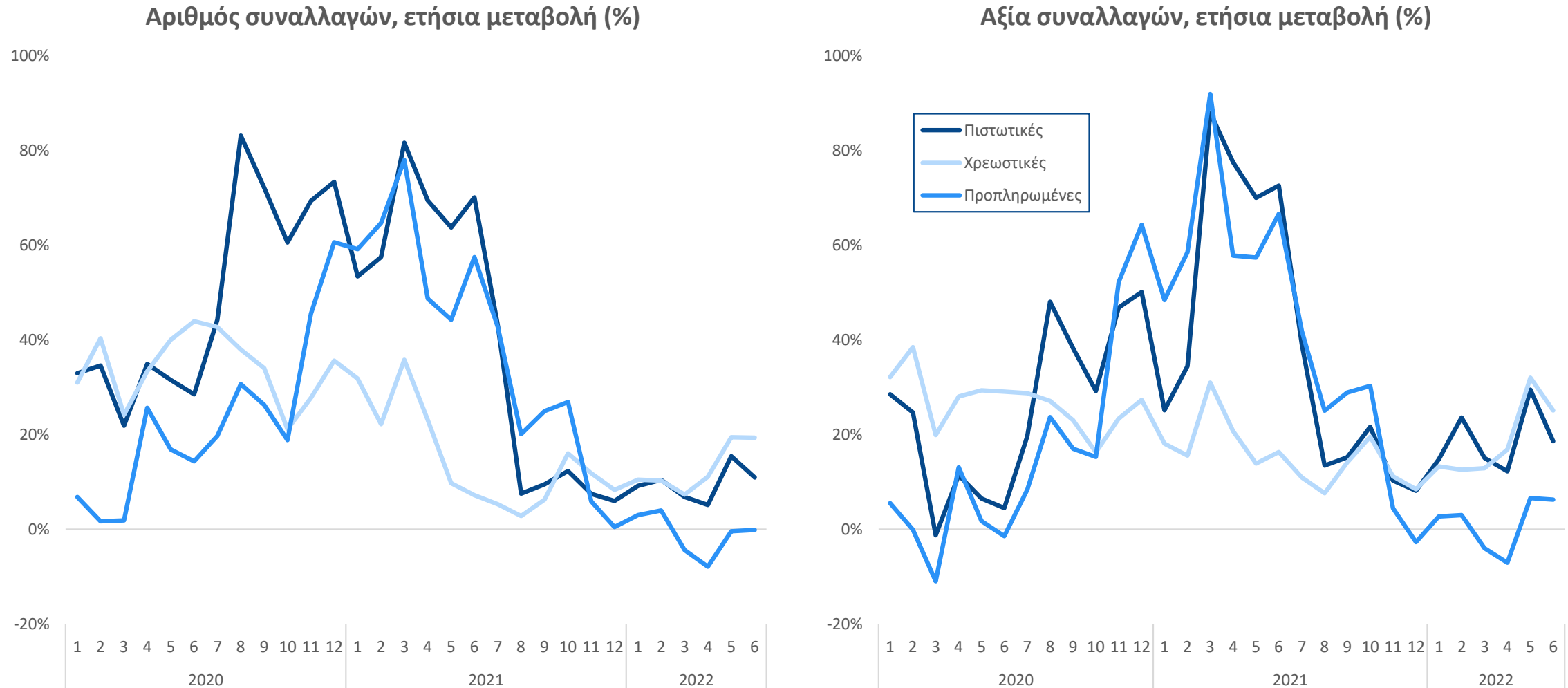
Αξία συναλλαγών, ετήσια μεταβολή (%)

Πηγή: Mastercard, τα στοιχεία αφορούν μέρος της εγχώριας αγοράς καρτών στην Ελλάδα. Επεξεργασία στοιχείων: ΙΟΒΕ

Ετήσια μεταβολή των συναλλαγών με κάρτα, χωρίς φυσική παρουσία, ανά τύπο καρτών

Πηγή: Mastercard, τα στοιχεία αφορούν μέρος της εγχώριας αγοράς καρτών στην Ελλάδα. Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

